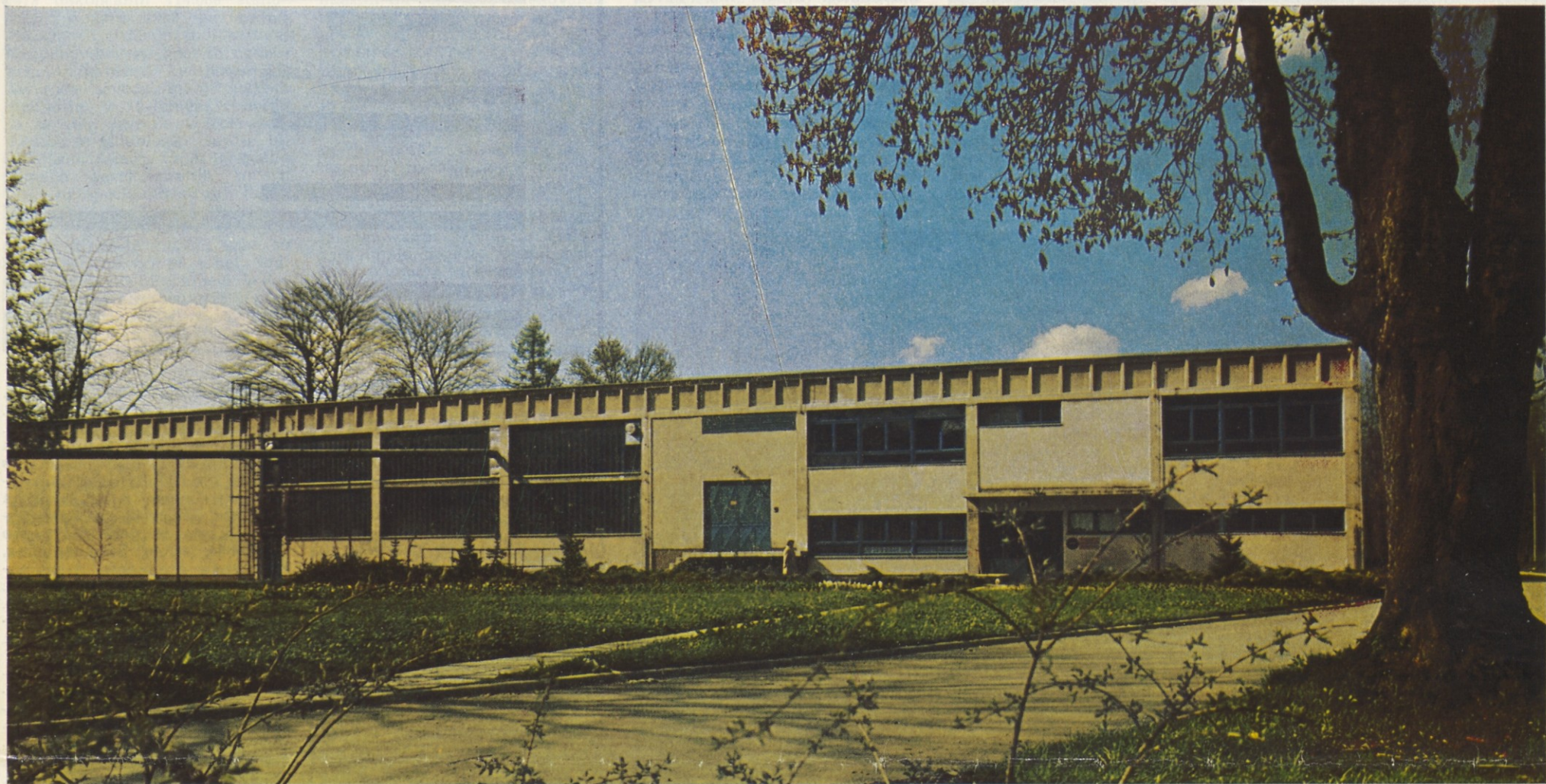

GLASILO DELAVCEV PAPIRNICICE VEVČE

LETO XXIII — LJUBLJANA, JANUAR-FEBRUAR 1983 — ŠTEVILKA 1-2

NAŠE DELO

O naših tapetah, proizvodnji in ljudeh, ki delajo v obratu tapet, ne bomo dosti; vsaki dve leti pa imamo tapetarji razlog, da nekoliko več napišemo v našem tovarniškem glasilu. Takrat, ko je naš praznik, katerega vsaki dve leti že po tradiciji nekoliko bolj slavimo, ko uspešno zaključujemo staro kolekcijo in predstavljamo jugoslovanskim kupcem novo. Tistim, ki delo poznajo, ni potrebno dosti pojasnjevati, da je sama priprava kolekcije dokaj zahtevna in naporna naloga. Po vsakem naporu pa je normalno in človeško, da se pogovorimo, proslavimo uspehe in si malce oddahnemo. In v tem je tudi razlog za izdajo barvne priloge in obširnejšem pisanju o tapetah v Našem delu. Ob 10. obletnici proizvodnje tapet na Vevčah pa naj bi bil ta praznik še večji, slovesnejši.

Kolekcija bo različno ocenjena, ker imamo pač ljudje različne okuse, vendar so dosedanje štiri kolekcije doživljale ob začetku vsakokrat enako usodo, zaključek vsake pa je bil upešen. To pa predvsem zato, ker tisti, ki kolekcijo pripravljajo, dobro poznajo problematiko, nešteto-krat ogledujejo posamezne vzorce na stenah in iščejo najboljše rešitve.

Prvi pogled v katalog ne da jasne presoje o umetniški vrednosti posameznega vzorca oz. boljšem ali slabšem izboru barvnih kombinacij. Nalogo, ki smo si jo zadali že ob prvi kolekciji, da naj bi bila vsaka nadaljnja kolekcija boljša, smo do sedaj izpolnjevali in upamo, da bo tako tudi vnaprej.

Kolekcija VETA 1983-84 ima nekatere specifičnosti, ki jo ločijo od prejšnjih kolekcij. Na splošno je prisoten v kolekciji znatno večji procent cvetličnih vzorcev, kar ni naša posebnost, ampak značilnost vseh evropskih kolekcij. V kolekciji sta tudi dva vzorca tako imenovanih ekspanziranih (schaum) tapet, kar je že nekaj let velika moda na zahodu. Pri velikem delu vzorcev

so nakazane možne kombinacije, pri skoraj vseh vzorcih pa so izredno bogate osnove s tekstilnimi efekti. Popestren je tudi izbor raznih efektov, ki se jih bodo še posebno razveselili vgrajevalci in ljubitelji umirjenih stanovanjskih površin. Vse tapete so še naprej na nenadomestljivi podlagi, to je papirju in so bogato pregane.

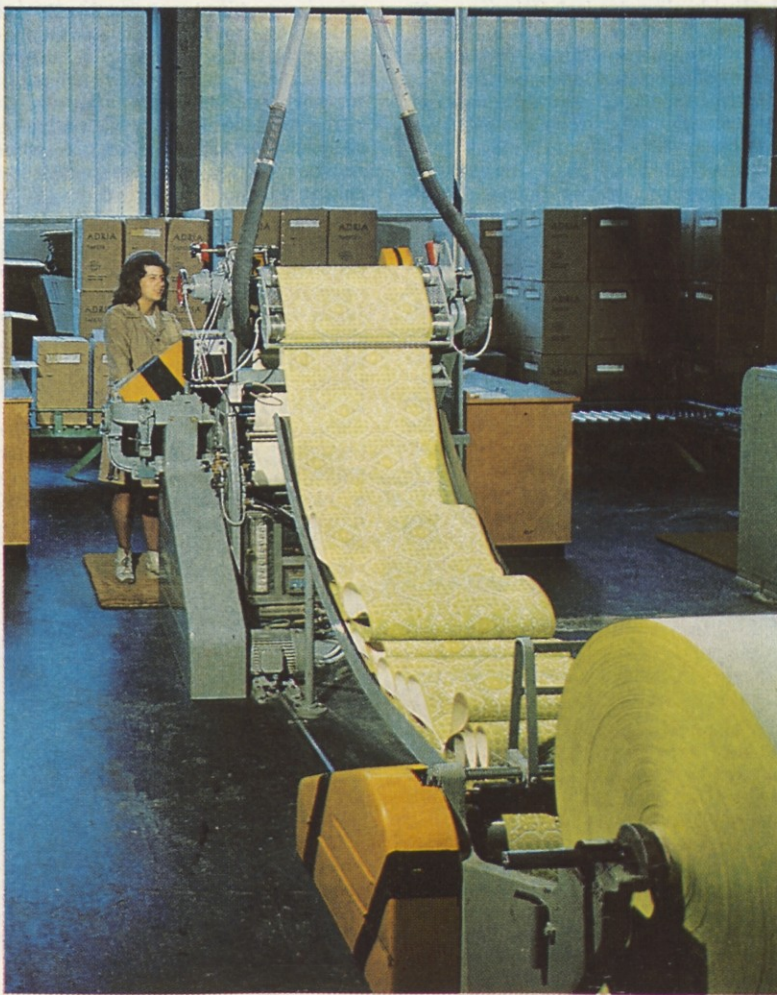
Pri barvah ni izrazitih sprememb; še nadalje je tendenca k svetlim, pastelnim vzorcem; prevladujejo beige, rjavi in sivi toni v vseh mogočih odtenkih. Kot okrasne pa so seveda zastopane rumena, roza, modra, zelena in druge barve.

Katalog obsega 250 listov oziroma 131 vzorcev, kar predstavlja približno dva kolorita na en vzorec. Od tega je 79% novih vzorcev, ostali pa so uspešni iz prejšnje kolekcije. V katalogu je vse, kar so nam nudile tehnično-tehnološke možnosti naših strojnih naprav. Bojimo se, da so te možnosti izkoriščene in da brez novih vlaganj v modernejše stroje in naprave v naslednjih letih ne bo možno pokazati kaj bistveno novega.

Po tradiciji želimo tudi ob tej predstavitvi izkazati posebno pozornost našim jugoslovanskim kupcem, ki jih še posebej cenimo. Do jugoslovanskih kupcev smo bili vedno korektni, le izbor tapet je bil tekom kolekcije precej slabši, kot smo obljubljali ob predstavitvi vzorcev, na kar pa je v največji meri vplival izvoz v Rusijo, ki je zahteval sicer majhen izbor vzorcev, vendar velike količine. To pot je kolekcija še ostala v običajnem obsegu, kolikor pa se bo zaostreno gospodarsko stanje nadaljevalo, se bomo pri naslednji kolekciji morali odločiti za manjši obseg (torej tanjši katalog), kar bi bilo v težjih gospodarskih razmerah racionalnejše, predvsem pa ne bi pri ljudeh povzročalo toliko nejevolje.

Upamo, da bo nova kolekcija VETA 1983-84 tako v naše zadovoljstvo kot v zadovoljstvo

Ob desetletnici proizvodnje tapet na Vevčah nova kolekcija **veta** 83-84

kupcev naša pravo mesto na jugoslovanskem in tudi inozemskem tržišču.

I. B.

Investicijski program za razvoj tovarne tapet je bil 20. marca 1972 potrjen na delavskem svetu Papirnice Vevče.

Pred državnim praznikom 29. novembra leta 1973 pa so v Papirnici Vevče stekli prvi metri potiskanih zidnih papirnatih tapet, uradna otvoritev obrata tapet pa je bila 21. junija 1974.

Zanimiv je podatek, da je tovarna tapet vključno z obratnimi sredstvi stala 27 milijonov dinarjev.

Tekom desetih let je bilo izdelanih 17 milijonov tapetnih rolic oz. 85 milijonov m² tapet. Po dokaj skromnih začetkih — kljub know-howu, ki smo ga imeli pri nemški firmi Marburger Tapetenfabrik, smo danes na dosežene rezultate lahko ponosni. Od predvidene začetne investicije smo v obdobju desetih let uspeli nabaviti nekatere nove stroje, kot npr. 6-barvni flexo tiskarski stroj, gaurirni stroj, zavijalni stroj, 2 rolpolavtomata; enega od tiskarskih strojev smo iz tehnike klejnega tiska rekonstruirali v tehniko flexo tiska. Kolikor ne bi bilo teh nakupov, bi bili danes tehnološko na tleh, kajti tovrstna tehnika se v svetu izredno hitro spreminja. (Nadaljevanje na 2. strani)

Teh naših deset let

Ljudje, ki živimo in delamo v Papirnici Vevče, skoraj ne moremo verjeti, da je minilo že deset let, kar smo v papirnici začeli z »grešnim« dejanjem — finalizacijo dela naše proizvodnje — s proizvodnjo in prodajo tapet. V časih, ko se je rojevala zamisel, je bilo tovrstno glasno govorjenje malodane greh. Prevladovala je namreč miselnost, da smo pač s sto in večletno tradicijo obsojeni, da živimo in umrjemo le kot papirničarji.

Ne da bi se spuščali v zahtevnost projekta, ki je bil na samoupravnih organih leta 1972 le sprejet, lahko ugotovimo, da je od zamisli do predstavitve prvih, doma izdelanih rolic, preteklo samo osemnajst mesecev, kar je

svojevrstni rekord tako za takratne razmere, kakor tudi za današnje.

Popolnoma jasno je, da so nam vsem bile prve rolice, in to prav vse, neznansko všeč. Izločili nismo skorajda nobenega vzorca in vse vključili v prvo kolekcijo. Zato ni čudno, da se je v takratni kolekciji nahajalo tudi po enajst koloritov posameznega vzorca. Po še tako pretehtanem tuhtanju se nam je zdelo škoda, da bi kateregakoli izločili.

Tudi na prodajnem področju smo bili precej zanesenjaški. Menili smo namreč, da nam bo prodajne poti na novem področju utrl ugled, ki smo ga uživali pri dotedanjih odjemalcih, od katerih so se nekateri že

ukvarjali s prodajo sorodnih proizvodov. Toda močno smo se uštel. Ugotovili smo, da se »pravila obnašanja« na papirnem področju in na področju predelanih-dodelanih papirnih proizvodov, močno razlikujejo. Videli smo, da smo na področju široke porabe papirja domala popolni anonimneži in na ime Vevče, na katerega smo bili (in gotovo da smo še) ponosni, poprečnemu porabniku ne pomeni ničesar. Poznali so nas, toda le redki, kvečjemu po letnem kopališču.

Zato smo se najprej morali seznaniti s stanjem v trgovini, proizvodnji in vgrajevalskem delu potrošnje, da smo lahko ločeno od dotedanjih navad oblikovali prodajne navade in pogo-

(Nadaljevanje s 1. strani)

Lahko se tudi vprašamo, ali ni bila pri prvi izbiri strojev le napravljena napaka, ko smo nabavili relativno zastarelo tehnologijo? Danes je težko reči, ali smo imeli pri nakupu strojev srečo ali smolo, kajti v zadnjem desetletju se je menjala tehnologija in tradicionalni klejni tisk je začela izpodrivati flexo tehnika. V času naših odločitev za proizvodnjo tapet so se v tapetnih tovarnah po Evropi vrteli redki rotacijski flexo tiskarski stroji, za katere pa ob eventualnem nakupu v nobenem primeru ne bi dobili know-hawa, le-ta pa je zaradi celovitosti same priprave vzorcev, vzorčnih valjev in kolekcije nasploh znatno kompleksnejši od nabave samega golega stroja.

Lahko bi rekli, da se je tudi v tem primeru ponovno potrdila trditev, da je »človeški faktor pri delu odločilnejši kot zgolj tehnološki ali inženirski« (Anton Trstenjak, Psihologija dela in organizacija, Ljubljana 1979). Z našimi prvimi stroji, ki so danes že tehnološko zastareli, smo si pridobili tudi znanje pri renoimirani firmi in to je bilo pomembnejše od začetne tehnološke investicije. Kar smo tedaj v tehnološkem smislu zamudili, smo hitro nadoknadili z novimi stroji, stari stroji pa so v tem času tudi že amortizirani. Pomembnost prakse in predvsem nadaljnega izpopolnjevanja potrjuje tudi dejstvo, da so danes nekatere tovarne modernejšo opremljene, proizvodni in poslovni rezultati pa so slabši od naših. S tem pa seveda še ni rečeno, da smo izkoristili vse možnosti (v

tapetni industriji niso te nikoli izčrpane). Motivacijski proces, ki je v tehniki in ekonomiki zelo pomemben, je šel pač do te mere, ki smo jo dosegli, ni pa rečeno, da ne bi bil lahko presežen. Individualne in kolektivne motivacije je bilo sicer dovolj, pa kljub temu opazamo, da zavest odgovornosti pri delu pada in da disciplina, kot osnova vsakega uspešnega dela, ni na zavirljivi višini.

Seveda pa so se v desetih letih obstoja proizvodnje tapet tehnološko-tehnične možnosti skoraj izčrpane in kolikor se ne bomo v tem srednjeročnem obdobju modernizirali, bo prišlo do stagnacije. V sami proizvodnji tapet je ostalo še veliko nedorečenega. S kvaliteto papirja, ki ga trenutno uporabljamo, ne moremo biti zadovoljni, saj vedno eden od kriterijev — mehanske lastnosti, vpojnost za vodo (kobb test) in površina papirja — odpove (bodisi zaradi subjektivnih ali objektivnih vzrokov). Problem je še tem večji pri izvozu tapet, saj na zunanjem tržišču le še redki izdelovalci tapet uporabljajo tovrstne papirje, pač pa tako imenovane dvoslojne duplex papirje gramature 135 g/m², ki so znatno primernejši za tiskanje in nadaljnjo obdelavo.

Za večšo papirnico predstavljajo precejšnjo devizno obremenitev tudi vzorčni valji, ki so nabavljeni izključno iz uvoza. Ob postavitvi obrata tapet je bilo predvideno tudi postopno osvajanje proizvodnje vzorčnih valjev, katerih tehnologija izdelave se je v tem času izredno menjala in s tem tudi sama zahtevnost izdelave. Še pred nekaj leti so se poleg klobučevinskih in

kovinskih valjev za klejni tisk izdelovali tudi valji iz poliuretana, ki so bili gravirani na dokaj enostavnih gravirnih strojih. Danes pa se večina valjev za flexo tehniko tiska gravira lasersko v gumo in ta tehnologija je mnogo zahtevnejša od same proizvodnje tapet. Pristop k takšni izdelavi bi zahteval znatna investicijska sredstva in večjo ekipo strokovnjakov s področja elektronike, grafike in designa, za kar pa v teh gospodarskih razmerah ni dosti možnosti.

Vsekakor pa bi bilo smotno razširiti in posodobiti kreativno dejavnost, glede na to, da precejšnji del vzorčnih risb kupujemo od tujih partnerjev. Za to delo je potrebno predvsem znanje, ki ga v Ljubljani sicer ni malo, vendar izgleda, da je za to veliko pomanjkanje volje.

Ob omejitvah uvoza in slabih izglelih za nadaljnje razširitev običajno vztrajneje iščemo ideje v okviru možnosti. Tako računamo, da bomo v doglednem času rekonstruirali še en tiskarski stroj, postopno uvedli v proizvodnjo tako imenovane ekspandirane tapete, predvsem pa pri osvojeni proizvodnji papirnatih tapet zmanjšali število strojnih prehodov na ta način, da bomo pretežni del tapet premazovali hkrati s tiskanjem v enem strojnem prehodu, kar bo pomenilo precejšen prihranek delovne sile ter zmanjšalo izmet in porabo energije.

Ne nazadnje pa je naša stalna naloga, da v danih možnostih popestrimo izbor tapet, izboljšamo kvaliteto in povečamo proizvodnjo na 3,5 milijona rolic letno in to predvsem za izvoz.

I. B.

TREND VZORCEV

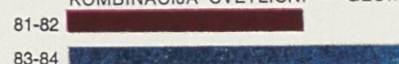
STILNI

ORNAMENT — GRAFIČNI

KOMBINACIJA CVETLIČNI — GEOMETRIJSKI

CVETLIČNI

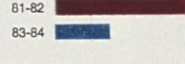

UČINEK

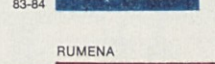

TREND BARV

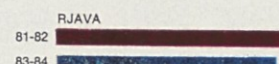
SIVA

BEIGE

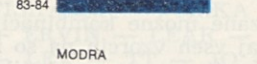
RUMENA

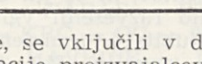
RJAVA

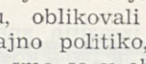
ZELENA

RDEČA

MODRA

blagovne znamke VETA (oče oz. mama te skovanke sta sporna). Tako odločitev je razvoj potrdil. Doslednejši pristop k uporabi in negovanju te blagovne znamke s svojim specifičnim grafičnim izgledom, obenem z izboljšanjem kvalitete proizvoda oz. proizvodov, ki so se ponašali z njo (sprva le tapete, kasneje lepilo, še kasneje fototapete in fotoposterji), je pripeljalo do tega, da tudi pošta, naslovljena le z VETA Ljubljana ali celo VETA Slovenija, prispe na pravi naslov tudi iz drugih republik.

Do podobnih zaključkov so prišli tudi drugi jugoslovanski proizvajalci tapet in tako so se rojevale druga za drugo tapete TANA (Pazinka), VINELA (Posušje), FAZITA (Pristina), ITA (Ivangrad), PRETA (Prosveta, Novi Sad), z izjemo Lipa Mill-a iz Zagreba, ki se je oklepaj svoje že pred vojno uveljavljene firme na področju predelave papirja.

Ob tej poplavi skovanih imen za jugoslovanske tapete smo s prijatelji iz konkurenčnih podjetij na nekem sejmu v zvezi s propagandno akcijo Pazinke (tapete Tana ukras vašeg stana) skovali naslednjo pesmico: Tapete Tana, ko bajagi ukras vašeg stana, Tapeta Veta, na tržištu smeta, Tapeta Preta, sama se po zidu šeta, Fazita ukras vašeg je klozeta, Tapeta Lipa Mill-a, nikad dobra nije bila, a i Vinela takva ne bi biti smela.

To šalo so »rukovodioci« posameznih firm vzeli bolj ali manj pristrano. Dejstvo pa je, da smo s pričetkom proizvodnje in prodaje naših tapet prebudili tudi ostale proizvajalce, ki so začeli iz leta v leto izboljševati svoje kolekcije. Danes lahko trdimo, da v nobenem pogledu več bistveno ne izstopamo in da vsaj pomembnejši proizvajalci nudimo trgu več kot tisoč bolj ali manj posrečenih vzorcev.

Da se pri tapetah hitro in dosti zasluži, se je bliskovito razširilo po vsej deželi (iskreno rečeno je tudi nas to vodilo pri odločitvi za proizvodnjo tapet na Vevčah) in tako so se pri najrazličnejših firmah odločali o proizvodnji tapet, bodisi klasičnih papirnatih, plastičnih ali tekstilnih.

Tako so oziroma smo v Jugoslaviji danes evidentirani tile proizvajalci tapet:

— papirne: Vevče, Lipa Mill, Prosveta, Ivangrad, Pamo Modriča, Fazita
— plastične: Pazinka, Posušje, Vladičin Han, Muflon, Cetinka, Trilj
— tekstilne: Velurflok, Sintelon — Bačka Palanka, Resort — Leskovac, Crvena zvezda — Mladonovac, Otkana — Zadar, Dunav — Čelarevo.

(Nadaljevanje na 3. strani)

je, se vključili v delovanje grupacije proizvajalcev zidnih tapet Jugoslavije; spoznali smo dotedanje »običaje« na tem področju, oblikovali svojevrstno prodajno politiko, skratka, vključili smo se v obstoječi trg.

Ko danes gledamo našo prvo kolekcijo, smo pravzaprav začuden nad seboj, kje smo tistikrat imeli toliko hrabrosti, da smo tak katalog predstavili javnosti. Imeli pa smo srečo, da so bili ostali proizvajalci še na nižjem nivoju, tako da je naš katalog pomenil na trgu pravo revolucijo. Toda niti sledu ni bilo (gledano z današnjimi očmi) o kakem organiziranem pristopu k celotni podobi vsega, kar je v zvezi s tapetami: izgled kataloga, kontrolnih lističev pri rolah, kartonskih škatlah, navodilih za lepiljenje, značkah ipd.

Tudi glede blagovne znamke so bila mnenja deljena (rekel bi lahko neboljuna), saj je prevladovalo mnenje, da jo je treba graditi na tradiciji — papirništvu — in vseskozi poudarjati pripadnost slavni papirniški hiši. Kakor sem že omenil, pa smo bili navadnim smrtnikom, končnim potrošnikom, ki naj bi kupovali tapete, skorajda neznan ž v Sloveniji, kaj šele v drugih republikah in pokrajinah.

Plod tako razhajajočih mnenj je bil seveda konglomerat oznak na naših proizvodih: od Združenih papirnic, Tapete Vevče ali Papir Vevče, Adria in morda še kaj, tako da je bila ta zmešnjava obeležij na proizvodih in katalogih prej dezinformacija kot pa informacija neboljnenemu kupcu.

Razvoj in s tem večanje spoznanj na tem področju (iz svoje vevške kože nismo mogli tako hitro) je pripeljal do uvedbe

Naše izvozne možnosti so pri tapetah odvisne od kriterijev, ki določajo pogoje tržišča

Po vsej Evropi je vidno upadanje povpraševanja po stenskih oblogah, kar je predvsem posledica izredne stagnacije v gradbeništvu (v ZRN je bilo v letu 1973 dokončanih 714.000 stanovanj, v letu 1982 pa komaj 345.000). Krivda je tudi v uvajanju novih vrst tapet in nenehnem dvigovanju kvalitete, kar povzroča seveda manj pogosto menjanje. V 10-letnem obdobju so se tudi izvršile velike spremembe v tehnologiji, saj je bilo včasih tiskanje tapet izključna domena specializiranih tovarn tapet na specialnih strojih (klej-ni tisk). Z uvedbo novih tehnik tiska na modernejših in hitrejših strojih (flexo in globoki tisk), so pričeli s proizvodnjo tapet tudi drugi, ki so jim bile tapete le dopolnilni program (podjetja za predelavo papirja, tekstilne tovarne), pri čemer je nastala velika hiper-produkcija in s tem seveda tudi neusmiljena konkurenca. Ta

pa je imela za posledico iskanje vedno novih tehničnih in tehnoloških rešitev, od močnega razmaha tekstilnih tapet, ekspanziranih (schaum) tapet, predpremaznih do celo tako imenovanih twin-seide dvostrano tiskanih tapet v različnih vzorcih ali »uni« kombinaciji. Vsej tej tehnološki in modni naglici se lahko prilagajajo tudi proizvajalci, ki imajo za to dovolj sredstev.

V gospodarskih razmerah pa se je moralo povečati delo v lastni režiji, tako imenovano DO IT YOUR SELF — NAREDI SI SAM in danes že 85 % evropskih gospodinjstev samo tapetira svoja stanovanja. Izjema je Italija, kjer imajo pogosto v ceni tapet že vračunano tudi polaganje in kjer praktično ni možno dobiti navodil o polaganju tapet.

V posameznih evropskih državah je stanje na tapetnem področju tako:

Belgija — Opaziti je znatnejše nazadovanje pri vinil tapetah, manjše pri papirnatih. Poraba tapet na prebivalca znaša 1,6 rollice. Kupci se vse bolj odločajo za tapete z daljšo življenjsko dobo, to je za visokokvalitetne tekstilne tapete, vinil in schaum tapete. Pri vzorcih je gibanje izrazitejše pri preprostejših s tekstilno podlago. Barvna zastopanost je od rjave, preko beige in do sive. Napovedujejo pa nov trend k živahnejšim barvam in klasičnim vzorcem.

Nemčija — Proizvodnja tapet znaša v ZRN 77 milijonov rollic; uvozijo jih 20 milijonov. Skupna potrošnja znaša torej 97 milijonov rollic, na prebivalca pa je bilo v letu 1981 1,6 rollice, medtem ko predvidevajo za leto 1982 pod 1,5 rollice. Padec proizvodnje je viden predvsem pri papirnatih tapetah, medtem ko beležijo pri ekspanziranih tapetah nadaljnji vzpon. Vzorci se še nadalje gibljejo najpogosteje med tekstilnimi efekti in so večinoma majhni.

Francija — Skupna proizvodnja v Franciji je leta 1981 znašala 54 milijonov rollic, uvoženih pa je bilo 24 milijonov rollic. Pri prodaji beležijo nadaljnji porast tekstilnih tapet. Kljub gospodarskim težavam je bila v letu 1982 prodaja dokaj ugodna.

Velika Britanija — Potrošnja vinil tapet je precej porasla, najbrž tudi zato, ker se lahko uporabljajo kot cenejši nadomestek keramičnih oblog. Enako, kot v drugih evropskih državah, je tudi v Veliki Britaniji upadla gradbena dejavnost in s tem seveda potrošnja tapet, ki znaša trenutno 1,7 rollic na prebivalca.

Za osvežitev spomina detajl s predstavitve 4. kolekcije tapet VETA 81-82 pred dvema leti

Italija — V Italiji je 27 proizvajalcev tapet s 43 rotacijskimi stroji v različnih tehnikah tiska (8 flexo tiskarskih strojev, 20 flexo-duplex kombinacij, 11 PVC premazovalnih naprav, 36 gaur-raz). Skupno imajo 140 raznih strojev za tiskanje in predelavo tapet in produkcija je trikrat večja kot povpraševanje. Potrošnja na prebivalca znaša 0,5 rollice; pri 54 milijonih prebivalcev je torej potrošnja 27 milijonov rollic. Papirnatih tapet so zastopane s 60 %, vinil tapete s 40 %. Izvoz in uvoz sta izenačena. Zelo je priljubljena duplex kvaliteta, ki dobro prekriva grobe stene.

Pri poročanju o stanju tapetne industrije v Evropi opazimo pri vseh državah, da molčijo o podatkih izvoza, medtem ko skrbno navajajo podatke o uvozu, kar je tudi razumljivo. V vseh omenjenih državah imajo več desetletno tradicijo izdelave tapet in najmodernejše stroje za to proizvodnjo. Pri nas nimamo ne eno, ne drugo. Izvoz pa je možen samo ob smešno nizkih cenah in zadovoljivi kvaliteti. Zaradi

močne konkurence se pojavlja na zunanjih tržiščih vse več enoletnih kolekcij, ki so v celoti zamenjane z novimi vzorci, za kar pa pri nas zaradi omejitev uvoza nimamo nobenih možnosti. Pogosto naši vzorci zaradi dolgih (pomanjkanje deviz) dobavnih rokov pri nabavi vzorčnih valjev medtem že zastarijo.

Kljub vsemu pa se nam vendarle z novo kolekcijo odpirajo večje možnosti izvoza, ki bi jih morali izkoristiti takoj, kajti v naslednjem letu bodo po vsej zahodni Evropi prišle na tržišče nove kolekcije in bo naše tapete precej težje plasirati.

Hkrati z izdajo nove kolekcije VETA 83-84 pripravljamo še posebno eksportno kolekcijo (italijanska kolekcija), ki bo zasnovana na najnovejših trendih vzorcev in barv. To kolekcijo bomo ponudili zahodnoevropskemu tržišču koncem tega leta.

Pri obeh kolekcijah se bomo poslužili propagandno-prodajnih prijemov in če bodo ti učinkoviti, tudi uspeh ne bi smel izostati.

I. B.

Sodelovanje likovnikov z VETO

V enem od prostorov novo zgrajenega ateljeja, ob njegovi otvoritvi in ob predstavitvi nove kolekcije naših tapet, bomo likovniki odprli tudi razstavo svojih likovnih del. Dogodek je predvsem pomemben zaradi tega, ker nas je k sodelovanju povabilo strokovno vodstvo TOZD VETA, kar potrjuje trdnost vraščanje samorastniške likovne dejavnosti v vevski vsakdan. To sicer ni čudno, saj gre za dve dejavnosti, katerih cilj je olepsati človekovo bivalno okolje. Kljub sorodnosti pa obstaja bistvena razlika; pri likovnem ustvarjanju svobodno izbiramo barve, linije, oblike in kompozicije; pri izbiri barv in vzorcev za tapete pa morajo biti na žalost prisotne zakonitosti trga.

Mogoče bo tokratno zblížanje strokovnih delavcev proizvodnje tapet in svobodnih likovnih ustvarjalcev pripeljalo do resnejšega sodelovanja v kasnejšem obdobju.

Svoboda barvnega, linijskega, oblikovnega in kompozicijskega izražanja ter pripadnost duha likovnemu izrazu nam daje prednost pred ostro začrtanimi mejami tehnološkega in tržnega aspekta, katerim pač mora biti tapeta podrejena. V naših likovnih delih je moč razbrati razpoloženje avtorja in njegovo trajno ali trenutno gledanje oziroma zapažanje okolja. V tapetnih vzorcih pa se čuti stroga industrijska proizvodnja. Nočem vsiljevati mnenja, vendar odpiram nove poglede na razumevanje barv, oblik in linij, ki nas obdajajo v našem življenju. Lep

likovni izraz nam je potreben tako kot lepota gibov, govora, pisane besede, igre obraza, človečnosti, vse to za kulturne odnose med ljudmi, kajti opažam, da vse bolj postaja človek človeku volk. Zdi se mi tudi, da zaradi nekulturnih, nečloveških razmerij slabijo samoupravni odnosi, čedalje bolj je ogrožen mir v svetu.

Vesel sem povabila na razstavo v tapetnem ateljeju, vesel sem pridobitve novih prostorov, v katerih upam, da likovniki ne bomo prvič in zadnjič gostovali. V ateljeju so idealni pogoji za razstavo likovnih del, prav tako so idealni tudi pogoji za likovno ustvarjanje. Prostorji so izredno primerni tudi zato, ker so v območju tovarne in bi bili dogodki v njih dostopni res vsem našim delavcem. Obiski v ateljeju bi bili lahko pred pričetkom dela, v času malice in po končanem delovnem času.

O vsem tem bi veljalo še razmisliti, seveda pa bodo v ospredju tiste potrebe, zaradi katerih je bil atelje napravljen.

Za prvo razstavo v teh novih prostorih TOZD VETA je torej dogovorjeno. Tako bomo na otvoritvi ateljeja in ob predstavitvi nove kolekcije tapet VETA 83-84 24. februarja sodelovali tudi likovniki Papirnice Vevče. Razstava bo odprta nekaj dni. Vabim vas, da si jo ogledate in vas prosimo, da v knjigo vtisov zapišete svoje misli in vtise o njej.

**Predsednik likovne skupine
Peter Selan**

(Nadaljevanje z 2. str.)

Torej več kot preveč. Žal podatkov, koliko proizvajajo posamezni naštet, nimamo. Glede na stanje na tržišču pa lahko mirno trdimo, da glavnino jugoslovanske ponudbe tvorimo Vevče, Pazin, Lipa Mill, Fazita, Preta in šele v zadnjem času nekoliko intenzivneje Ivangrad in pa Ot-kana in Muflon v svojih skupinah.

Svojedobno, ko smo bili proizvajalec tapet in dobavitelj osnovnega papirja glavnim konkurentom, smo iz porabljenega papirja lažje ocenjevali količino proizvedenih tapet, kakor sedaj, ko so se proizvajalci tapet naslonili tudi na druge proizvajalce (Čačak, Medvode, Zagrebačka, Sremska Mitrovica, Ivangrad).

Iz poznanja kapacitet in jakosti nastopa na trgu in pa iz medsebojnih letnih usklajevanj grupacije (tudi tu si seveda lažemo v obraz in si prikrojujemo podatke, kakor nam trenutno odgo-

varja — tako je seveda tudi na drugih področjih v naši družbi), cenimo, da je letna jugoslovanska ponudba ca. 15 milijonov rollic ali 75 milijonov m², od tega 10-12 milj. rollic za domači trg.

Da poraba še ni dosegla svojega vrha, potrjuje iz leta v leto večje povpraševanje, kljub povečani ponudbi, povečanju cen, zmanjševanju kupne moči in podobno. Ker pa na področju dosedanje izdelave tapet nimamo več kaj prida povedati, razen da ponudimo ročice z drugačnim pečljem ipd., bi bilo koristno oživiti že preizkušene, toda pozabljene ideje o slek tapetah, s predmazom (lepilo že na hrbtni strani), o tapetah z boljšimi izolacijskimi sposobnostmi itd.

Zato mora biti naš pogled usmerjen v nadaljnji razvoj, v spremljanje dogajanj pri razvitejših proizvajalcih tapet, da bomo ob sledečem jubileju lahko zopet ponosno gledali na prehojeno pot — pot napredka.

Lado Vrečko

Nova ureditev tiskarne

Tiskarno v Papirnici Vevče je organiziral inženir Krofta v času druge svetovne vojne. Pred vojno pa je bila v tistih prostorih papirna konfekcija; izdelovali so raznovrstne vrečke, največ za kavo.

Knjigotiskarski zaklopni stroj, ki ima letnico 1938 in torej ni bil kupljen čisto nov, še vedno služi svojemu namenu. Do nedavnega je stal v tistem prostoru, kamor ga je bil postavil takratni direktor vevške papirnice — inž. Krofta. Letos pa se bo skupaj s še enim knjigotiskarskim strojem, ki je tudi starejši in nam že lep čas služi, s strojem za offset tisk, ki je novejša pridobitev in z ostalo tiskarsko opremo preselil v obnovljene prostore na isti lokaciji.

Zaradi dotrajanosti zgradbe tiskarne je bilo treba nujno pristopiti k sanaciji objekta. Po preverjanju ponudb smo prišli do spoznanja, da bi bila najboljša in trajnejša rešitev nadomestna gradnja. O izločitvi sredstev za nadomestno gradnjo tiskarne v višini 17 milijonov din je sklepal delavski svet TOZD VETA na svoji 4. redni seji dne 28. 9. 1982.

Na podlagi razpisa se je komisija 8. oktobra 1982 odločila za najboljšega ponudnika. Pogodbo o izvajanju del smo tako podpisali 17. novembra 1982 z »Rudisom« — Poslovno skupnostjo za izgradnjo investicijskih objektov RO Trbovlje. Sama dela bo izvajal član te poslovne skupnosti — SGP SCT Ljubljana in naj bi bila končana do

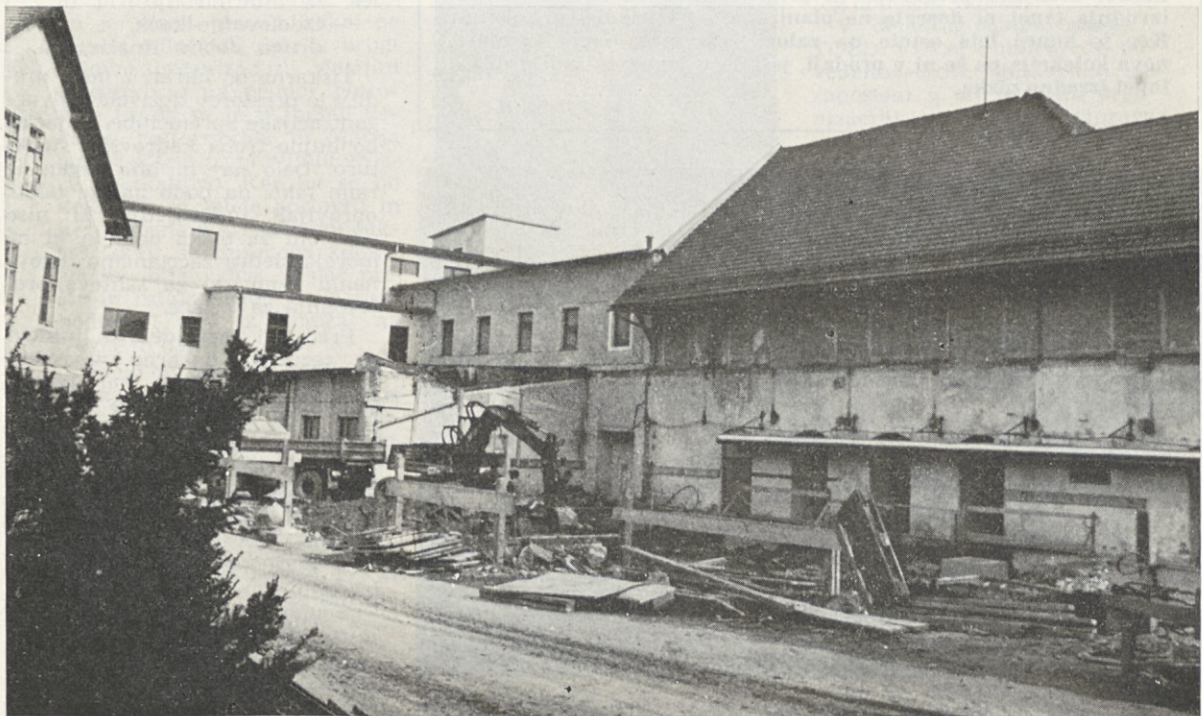
31. maja letos. Osnovne izmere tiskarne bodo ostale približno enake, sama površina pa se bo enkrat povečala, saj bo objekt dvignjen tako, da bo nad strojni-co (tiskarno in izdelovalnico katalogov) knjigoveznica, montaža, stavnica in oddelek za razmnoževanje, seveda vse v zelo majhnem obsegu.

Osnovna dejavnost tiskarne naj bi se postopoma razširila, obsegala pa naj bi ta področja:

— priprava propagandnega materiala za celotno tovarno (katalogi VETA, katalogi za papir in drugi propagandni materiali)

— testiranje naših papirjev,

(Nadaljevanje na 4. str.)

Tu je bila tiskarna; trenutno pa je ni; a kmalu zopet bo

Gibanje proizvodnje v mesecu januarju 1983

TOZD TEHNIČNI PAPIR

	Doseženo januar 83	φ 1. 1982	Plan 1983 φ mes.	Indeks φ 1. 1982 = 100	Plan = 100
1. Proizvodnja:					
Papir skupaj ton:	2666	2834	2732	94,1	97,5
— od tega klasični papirji	1526	1585	1599	96,3	95,4
— od tega premazani papirji	1140	1249	1133	91,3	100,1
Lesovina ton	373	373	417	100	89,4
El. energija Mwh	4222	3723	3750	113,4	112,6
2. Izvoz ton:	935	1086	1417	86,1	66,0
3. Izkoriščanje zmogljivosti papirnih strojev:					
	Januar 1983	φ 1. 1982	Plan 1983		
II. PS	90,9	93,0	92,2		
III. PS	89,4	92,1	91,8		
IV. PS	80,2	91,7	88,6		
Papirni stroji skupaj:	86,8	92,6	90,9		
4. Izmet v %:					
klasični pap.	13,1 %	12,1 %	13,14 %		
premazani pap.	25,6 %	21,2 %			

Zaradi državnih praznikov proizvodnja papirja ni dosegla planirane niti poprečne lanskoletne količine. Proizvodni proces je sicer potekal normalno brez večjih zastojev, izmeta pa smo zabeležili nekaj več kot poprečno lani, posebno pri premazanih papirjih, kar je glede sestave proizvodnega programa razumljivo, saj je bilo ca. 80 % papirjev obojestransko premazanih. Neugodni so bili tudi izvozni rezultati, kar je delno posledica povečanih zalog papirja za izvoz, delno pa tudi premajhnih naročil.

TOZD GRAFIČNI PAPIR

	Doseženo januar 83	φ 1. 1982	Plan 1983 φ mes.	Indeks φ 1. 1982 = 100	Plan = 100
1. Proizvodnja:	7				
Papir ton	3281	3327	3040	98,6	107,9
2. Izvoz ton:	552	1220	1500	45,2	36,8
3. Izkoriščanje zmogljivosti V. PS:					
Stopnja v %	80,3	84,9	82,9		
4. Izmet v %:	15,0	10,5	15,1		

Na V. PS je proizvodnja papirja kljub državnim praznikom presegla planirano, kar je bilo v glavnem posledica proizvodnega programa, ki je zaradi izpada proizvodnje vseboval papirje višjih gramskih tež, kot jih predvideva plan.

TOZD VETA

	Doseženo januar 83	φ 1982	Plan 1983 φ mes.	Indeks φ 1. 1982 = 100	Plan = 100
Proizvodnja:					
Tapete rolic	216.740	264.900	291.667	81,8	74,3
Lepilo zavrtkov	16.160	14.425	16.667	112,0	97,0

Zaradi državnih praznikov in priprav na novo kolekcijo proizvodnje tapet ni dosegla ne planirane, ne lanskoletne količine. Ker je konec leta ostalo na zalogi zelo malo tapet iz stare, nova kolekcija pa še ni v prodaji, je bila v januarju tudi prodaja tapet izredno nizka.

Gospodarjenje TOZD VETA v desetih letih

Relativno je celotni prihodek TOZD VETA najbolj porastel v letu 1975 in sicer kar za 138 % v primerjavi z letom 1977. Stagnacija je nastopila v letu 1978, nakar se začel obdobje hitrega skoka celotnega prihodka.

Pri porabljenih sredstvih niso izražena tako izrazita nihanja, vendar konstantno naraščajo. V letu 1974 so predstavljala porabljenega sredstva 41 % celotnega prihodka, v letu 1981 pa že kar 69 %.

Negativna dinamika porabljenih sredstev ima za posledico relativno zmanjševanje dohodka. Dohodek je v letu 1974 predstavljal 59 % celotnega prihodka, v letu 1981 pa le-ta znaša samo 31 %.

Krivulji porabljenih sredstev in dohodka sta za leto 1982 podani na osnovi ocene.

Akcija »zaključni računi« se je čutila tudi na zgledno izvedenih letnih članskih sestankih OOOZS

Vsi izvršni odbori osnovnih organizacij sindikata so do 15. februarja izvedli letne članske sestanke, ki so bili dokaj dobro pripravljeni. Za zaključek je 18. februarja imela članski sestanek tudi konferenca OOOZS.

Poročila predsednikov so obravnavala sindikalno delo v prejšnjem letu, programske usmeritve s finančnim načrtom pa so vsebovale naloge, ki čakajo sindikalne organizacije v letošnjem letu.

Člani sindikalnih organizacij niso obšli tudi planskih usmeritev delovne organizacije, razprave pa so bile kljub temu, da smo prvo fazo obravnave o poslovanju DO v preteklem letu že opravili na zborih delavcev v januarju, precej živahne prav pri temi: gospodarjenje v letu 1982. Poudarek je bil na delu in problematiki proizvodnje, prodaje, nabave, izvoza, uvoza, družbenega standarda, informiranja, skratka, akcija »Zaključni računi« se je čutila tudi na teh sestankih.

V. B.

Nova ureditev tiskarne

(Nadaljevanje s 3. str.)

— tiskanje etiket, navodil in obrazcev za lastne in za potrebe ožje okolice,
— priprava materiala za oddelek za informiranje,
— izdelovanje kock,
— druga dobna finalizacija.

Tiskarna bo hkrati z novo ureditvijo prostorov doživela tudi organizacijske spremembe. Pojačati bo nujno treba kadrovsko strukturo. Delo naj bi bilo organizirano tako, da bodo naloge lahko opravljali tudi ljudje, ki niso sposobni za težka dela in ki ne morejo slediti začrtanemu delovnemu ritmu, ki ga zahteva proizvodnja za tržišče.

Pred leti efekt dela in poslovni rezultati tiskarne niso bili posebej spremljani, kar bi bil skoraj vzrok za njeno likvidacijo. S samostojnim obračunom pa se je izkazalo, da je obrat sposoben za samostojno življenje in ne samo to, sposoben je ustvariti tudi lastna sredstva za nadaljnji razvoj.

Z razširitvijo tovarne, njeno izvozno usmerjenostjo, razvojem samoupravljanja so potrebe po lastni tiskarni še bolj očitne. Sploh pa si brez nje oz. brez oddelka za izdelavo katalogov skorajda ne moremo predstavljati proizvodnje tapet.

I. B.

Krivulja, ki prikazuje del čistega dohodka, ki smo ga namenili za sklade, nazorno kaže učinke novih kolekcij tapet, ki jih pripravljamo vsaki dve leti. Leto pred plasiranjem nove kolekcije je »sušno«; materialna osnova dela v teh obdobjih slabi, le v letu 1976 smo uspeli zadržati sklade na višini leta 1975, sicer pa so oscilacije izrazite.

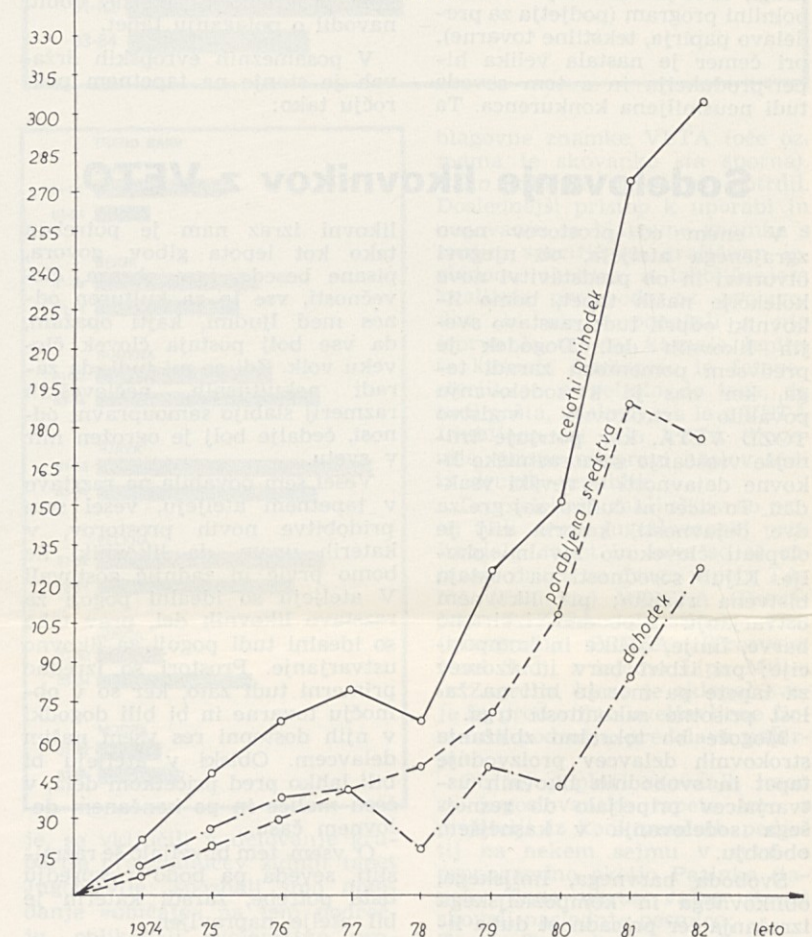
Dinamika čistega dohodka za osebnih dohodke ima konstantno tendenco naraščanja in ne kaže odvisnosti od gibanja sredstev za sklade. Izpolnjevanje določil družbenega dogovora o ustvarjanju in delitvi sredstev za osebne dohodke je bilo mogoče spoštovati le na osnovi enotnega obračunavanja OD na nivoju delovne organizacije, sicer pa bi morala krivulja osebnih dohodkov spremljati gibanje krivulje, ki prikazuje del čistega dohodka za sklade.

Leto 1982 ni izraženo z dokončnimi, pač pa z ocenjenimi podatki za del čistega dohodka za sklade. Kakorkoli že, skladi bodo izrazito padli, relativno bolj kot kdajkoli pred plasiranjem nove kolekcije tapet v preteklosti.

Izidor Furlan

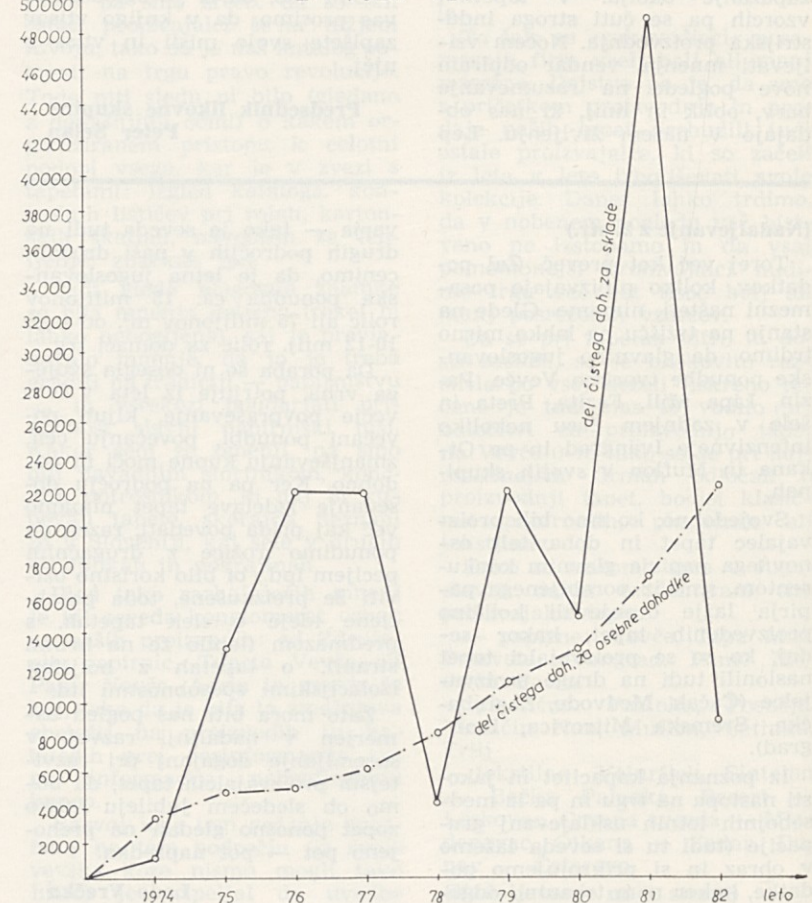
vrednost: v milijon din

GRAFIČNI PRIKAZ GIBANJA CELOTNEGA PRIHODKA V PRIMERJAVI S PORABLJENIMI SREDSTVI IN USTVARJENIM DOHODKOM V TOZD VETA

vrednost: v 000 din

GRAFIČNI PRIKAZ GIBANJA OSEBNIH DOHODKOV V PRIMERJAVI S SKLADI ZA TOZD VETA

Poljska delegacija, ki se je z Mladinsko knjigo dogovorila za izvozni posel prodaje knjig za Poljsko, ki bodo tiskane na vevškem papirju, je obiskala v januarju tudi našo tovarno

Večji delež izvoza — osnovna komponenta gospodarskih načrtov za letošnje leto

Tudi Papirnica Vevče se z gospodarskimi načrti za l. 1983 vključuje v vsesplošna prizadevanja za stabilizacijo celotnega gospodarstva. Vse moči bodo v l. 1983 usmerjene v povečanje konvertibilnega izvoza, ki naj bi s slovensko resolucijo o politiki družbenogospodarskega razvoja znašal 18 %.

Ko smo planirali izvozne količine naše delovne organizacije, smo se poleg resolucijskih okvirov ozirali predvsem na naše uvozne potrebe in možnosti, ki izvirajo iz pravic od ustvarjenega izvoza. Tako naj bi izvoz papirja, ki je že v letu 1982 predstavljal ca. 40 % celotne blagovne proizvodnje, oz. 27.593 ton, znašal v letu 1983 35.000 ton, kar je za ca. 27 % več. Vrednost ustvarjenega izvoza na konvertibilno področje bi se na ta način povečala za 18 %. Na klirinško področje smo predvideli izvoz 1.000.000 rolic tapet, približno 30 % več kot lani.

Izvoznim načrtom smo podredili proizvodne planne proizvodnje papirjev, ki po količini znatno zaostajajo za doseženo proizvodnjo v lanskem letu. Proizvodnja papirja naj bi znašala 69.265 ton, kar je v primerjavi z letom 1982 kakih 5000 ton manj. Poleg večje izvozne usmerjenosti so vzroki za nižjo planirano proizvodnjo predvsem naslednji: remontu IV. PS, premaznega stroja in kotlarne ter predvideni večji delež izmeta. V lanskem letu smo namreč zaradi izrednega pomanjkanja papirja na domačem trgu prodali tudi manj kvalitetno blago (sicer po nižjih cenah), kar pa v letu 1983 ne bo več možno, vsaj v takšni meri ne; že iz stališča razpoložljivih količin za domači trg to ni možno. Ker se zavedamo, da je za izvršitev izvoznega plana nujno kolikor toliko normalno obratovanje, uvažamo sedaj v ta namen stimulativno nagrajevanje za dosego izvoza, ki je vezano na doseganje planiranih količin.

Vsekakor bo leto 1983 težavno najbolj pri oskrbi z repromaterialom, saj nam niti izvršitev planiranega izvoza ne zagotavlja dovolj deviz za uvoz, ker bomo morali letos tudi naše zapadle anuitete od inozemskih kreditov za osnovna in obratna sredstva sami poravnati (ca. 6,2 mio dolarjev).

Finančni efekt, ki izvira iz realizacije proizvodnje, bo v primerjavi z doseženim v l. 1982 precej nižji. Temu botruje večji delež izvoza, pri katerem tudi v letošnjem letu ne bomo pokrivali vseh proizvodnih (niti direktnih!) stroškov, pridružuje pa se temu še manjši proizvodni obseg, višje cene repromaterialov in energije ter višje amortizacijske stopnje. Da smo sploh lahko predvideli pozitivni finančni rezultat, smo bili prisiljeni vgraditi le 10 % povečanje cen papirjev na domačem trgu, za kar pa je realno gledano zelo malo izgledov. Višino osebnih dohodkov smo planirali v okviru družbenega dogovora o razporejanju dohodka in OD, ki nam zaradi slabše predvidenih rezultatov ne bo omogočil bistveno višjih OD. Celotna delovna organizacija naj bi v letu 1983 ustvarila 1.027 mio din dohodka ter 313 mio din ostanka za sklade z amortizacijo nad predpisano stopnjo. Ker v času, ko zaključujemo redakcijo za to številko internega glasila, še niso znani lanski rezultati, primerjav ni mogoče navesti. Vemo le, da so lanski rezultati bistveno boljši, kot bodo letošnji.

Posamezne TOZD so z gospodarskimi načrti za l. 1983 prevzele naslednje obveze:

TOZD Tehnični papir

Plan proizvodnje	Plan 1983	Doseženo 1982	Indeks
Papir ton	32.783	34.009	96,4
— od tega proizv. za izvoz ton	17.000	13.026	130,5
Lesovina ton	5.000	4.480	111,6
El. energija	45.000	44.679	100,7

Kot je že uvodoma omenjeno, so proizvodni plani papirja podrejeni izvozu, kar velja tudi za TOZD TP, ki z gospodarskim načrtom prevzema izvozne obveze 17.000 ton, oz. ca. 30 % več kot lani. To je vsekakor vplivalo tudi na količino planirane proizvodnje, ki je zaradi zahtevnosti proizvodnega programa ter predvidenih remontov nižja od dosežene lanskeletne.

Za delno omilitve surovinske krize bo povečana proizvodnja le-

sovine na 5000 ton oz. za 12 %, z obnovno enega od agregatov v HC Fužine pa je bilo omogočeno načrtovanje večje proizvodnje el. energije, kar bo zmanjšalo odvisnost od zunanjih virov energije. Zaradi večjega izvoza, manjšega proizvodnega obsega ter višjih proizvodnih stroškov bo finančni uspeh v primerjavi z l. 1982 bistveno slabši, planirano 10 % povečanje cen naših papirjev pa je, kot smo že omenili, zelo vprašljivo.

Plan poslovnega uspeha TOZD TP za l. 1983:

Elementi	000 din	str. %
Celotni prihodek	2.577.331	100
Porabljena sredstva	1.119.485	82,2
Dohodek	457.846	17,8
Čisti dohodek	343.167	13,3
Ostaneček za sklade z amort. nad predp. stop.	142.099	5,5

TOZD Grafični papir

Plan proizvodnje	Plan 1983	Doseženo 1982	Indeks
Papir ton	36.482	39.928	91,4
— od tega proizv. za izvoz	18.000	14.643	122,9

TOZD GP se bo v l. 1983 ukvarjal s podobno problematiko kot TOZD TP. S planom prevzema izvozne obveze 18.000 ton papirjev, kar je za 3000 ton oz. za 23 % več kot lani, s tem, da bo tudi proizvodni program sestavljen v večji meri iz zelo zahtevnih kvalitet in nizkih gramskih tež papirjev (pivske etikete, darilni papirji). Zato nižji proizvodni plan za približno 3400 ton od dosežene lanskeletne proizvodnje ne predstavlja neke ohlapnosti v planiranju; prej lahko rečemo, da ga bo zelo težko doseči. Pri izdelavi

tako velikih količin za izvoz moramo računati s precej višjim deležem izmeta, na domači trg pa ne bo več mogoče plasirati manj kakovostnega blaga, vsaj ne v takšni meri, kot lani. Vsekakor pa bo izvršitev plana odvisna največ od pravočasne in ustrezne oskrbe s surovinami in rezervnimi deli. Tudi za TOZD GP bo l. 1983 finančno manj ugodno, iz enakih razlogov kot pri TOZD TP, le da TOZD GP bremenijo še dodatne visoke obresti od kreditov za osnovna sredstva.

Plan poslovnega uspeha TOZD GP za l. 1983:

Elementi	000 din	str. %
Celotni prihodek	2.357.717	100
Porabljena sredstva	2.078.211	88,1
Dohodek	279.506	11,9
Čisti dohodek	143.402	6,1
Bruto OD	67.077	2,8
Ostaneček za sklade z amort. nad predp. stop.	85.449	3,6

TOZD VETA

Predvidena proizvodnja 3.500.000 rolic tapet je višja od dosežene lanskeletne za 10 % oz. za 32.000 rolic. Izvozili naj bi 1.000.000 rolic. Razen tega predvideva plan proizvodnje 200.000 zavrtkov lepila, kar je tudi za ca. 16 % več kot lani. Z odpravo ozkih grl v proizvodnji (nov rolavtomat, delno premazovanje tapet obenem s tiskom) realizacija tega načrta ne bo težko izvedljiva, kolikor bodo seveda še vnaprej ugodne

prodajne možnosti. Že sedaj pa vemo, da je realizacija izvoza v ZSSR zelo vprašljiva.

Če se bo vse odvijalo po načrtu, pričakujemo lahko kar boljši finančni uspeh kot preteklo leto. V letošnje leto vstopamo z novo kolekcijo, z njo pa se oblikujejo tudi nove cene, vendar ni rečeno, da bodo odobrene v višini, ki jih predvideva plan. Kolikor tudi realizacije izvoza ne bo, bo izpad dohodka velik, saj pri izvozu tapet dosegamo dobre cene.

Plan poslovnega uspeha:

	v 000 din	str. %
Celotni prihodek	420.887	100
Porabljena sredstva	320.477	76,1
Dohodek	100.410	23,9
Čisti dohodek	76.876	18,3
Ostaneček za sklade z amort. nad predp. stop.	57.690	13,7

TOZD Blagovni promet

Realizacija 35.000 ton izvoza papirja ter oskrbeti proizvodnjo s potrebnim repromaterialom, to bosta najtežji nalogi temeljne organizacije Blagovni promet v letošnjem letu.

Ker vemo, da bomo letos pri nabavi surovin še v večji meri odvisni od uvoza in to od konvertibilnega, bo še toliko težje, ker še vedno ne vemo, s kolikšnim deležem od ustvarjenega priliva od izvoza bomo razpolagali. Od uvoza iz konvertibilnega trga smo popolnoma odvisni z oskrbo s celulozo iglavcev, v veliki meri pa tudi z oskrbo s kemikalijami za premazovanje papirjev in izdelavo tapet. Na povečane dobave iz klirinškega področja (ZSSR) v letošnjem letu ne moremo računati, ker se bo naš delež v delitvi količin iz blagovne liste verjetno spet zmanjšal. Razen tega bodo morale vse OZD v l. 1983 same

odplačevati anuitete od inozemskih kreditov, kar predstavlja za nas, kljub tako visoko načrtovanemu izvozu, praktično nepremostljive ovire pri uravnavanju naše interne devizne bilance. Naše obveznosti za odplačila znašajo v l. 1983 ca. 6,2 mio \$, ca. 2,4 mio \$ pa nam bo zmanjkalo, če se bo vse odvijalo po planu, v nasprotnem primeru pa bo bilanca še slabša. Iz tega razloga tudi interes, da za oskrbo z uvoznimi materiali čim več našega izvoza usmerimo v tiste oblike menjave, ki prinašajo nabavo uvoznega blaga v razmerju 1:1, kot so kompenzacijski posli (Poljska: uvoz celuloze — izvoz papirja), malo-obmejni promet ter kooperacijska pogodba med tovarno OBIR in članicami SOZD Slovenija papir. Za manjkajoča devizna sredstva pa bomo skušali pridobiti naše kupce z novimi aranžmaji na podlagi združevanja in z odkupom deviz.

Realizacija izvoza v tako visokih količinah bo izredno težko uresničljiva, pa ne toliko zaradi plasmaja proizvodov, kot glede same proizvodnje za izvoz, ker se v proizvodnji srečujemo z izredno težko problematiko pravočasne in ustrezne oskrbe s surovinami, kar pa je zelo povezano z doseganjem kvalitete proizvodov in izpolnjevanjem dobavnih rokov, ki so bili v l. 1982 naša glavna cokla, saj smo na ta način »zapravili« precej kupcev.

Naročil nam zaenkrat ne primanjkuje, vendar pa cene na svetovnem trgu še vedno padajo, tako da je realizacija izvoza v vrednosti 25,9 mio \$ vprašljiva. Pa tudi izvoz tapet v ZSSR v višini 1.000.000 rolic je zaradi političnih in gospodarskih sprememb v tej državi zelo dvomljiv.

Za prodajo papirja na domači trg bodo ostale manjše količine (34.265 ton), ki jih spričo pomanjkanja ne bo težko realizirati. Bolj težko bo doseči za 10 % višje cene, ki so s planom predvidene, saj so cene papirja pod družbeno kontrolo.

Prihodek bo TOZD BP ustvaril z udeležbo v skupnem prihodku od prodaje papirja in tapet ter s prodajo nabavljenega materiala ostalim TOZD. Po kritju vseh stroškov in obveznosti od družbe bo TOZD BP ostalo približno 25 mio din ostanka za sklade in amortizacijo nad predpisano stopnjo.

TOZD Družbeni standard

Dejavnost TOZD DS bo še naprej usmerjena v izboljšanje delovnih in življenjskih pogojev delavcev. S predvidenim prihodkom od dejavnosti te temeljne organizacije bo v l. 1983 komaj pokrivala vse stroške; ustvarjeni skladi bodo minimalni (1,1 mio din).

DSSS

Z izdelanim programom del za l. 1983 so se tudi delavci DSSS zavzeli, da bodo vložili svoj prispevek k napredku poslovanja. Z ustvarjenim prihodkom s svobodno menjavo dela bo delovna skupnost krila le stroške poslovanja ter sklad skupne porabe v višini 2,8 mio din.

Milena Avbelj

Človeka preplavi zadovoljstvo, kadar vidi, da je s svojim delom ujel okus ljudi

Marija Mežnar je prišla v TOZD VETA ob njegovem rojstvu, leta 1973, predno so za brneli tapetni tiskarski stroji. Več kot 12 let je v tovarni Induplati Jarše risala vzorce in pripravljala kolorite. Težko je včasih doreči, zakaj se človek odloči za delo v drugi delovni organizaciji; Marijini odločitvi je na primer botrovalo to, da se je v Jaršah tiskarna razformirala in Marija naj bi potem pripravljala vzorce za tkalnico. Ker pa se od koloritov ni želela posloviti in ker smo na Vevčah prav takrat iskali navdušenega kolorista in oblikovalca, je pač prišla in ostala, kljub dolgi vsakodnevni poti iz Domžal na Vevče in nazaj.

»Delo mi je bilo všeč takoj na začetku in sčasoma mi je še bolj priraslo k srcu. Tape-ta je oblikovno bolj zahtevna kot zavesa ali prt; tudi občutek, da neposredno strežeš stroju, da pravzaprav delaš v sami proizvodnji, je prijeten,« pravi naša sogovornica. »Na začetku smo se seveda vsi še lovili, sedaj pa smo že kar dobro ujeti.« V zadnjem času lahko Marija več dela v ateljeju, saj so mešalci barv že izredni mojstri. »Ujeti pravo iz množice zmešanih barv, vedeti, da je mokra takšna, suha pa

čisto drugačna, približati jo do potankosti predloženemu normativu, vse to je v veliki meri odvisno od razpoloženja človeka, ki to pač dela. Prav tako je od razpoloženja odvisno, kakšne in koliko novih vzorcev narišeš. Pri tem moraš upoštevati to, da ne rišeš zase, pač pa za pester sestav ljudi z različnimi okusi; vkal-kulirati moraš stilne komponente italijanskih, nemških in drugih ustvarjalcev, modno gibanje vzorcev in barv; vse to naj bi se kot rdeča nit prepletalo tudi med našimi vzorci. Jasno pa je v našem katalogu

še vedno veliko vzorcev, ki jih ponudijo druge svetovne designerske hiše, saj je naš strokovno oblikovalski team mnogo prešibak, da bi si lahko privoščili obširen pester katalog domačih vzorcev.

V delokrog oblikovalcev v TOZD VETA (mimogrede povedano — dve oblikovalki sta zaposleni v tej temeljni organizaciji) spada tudi priprava ambientov za fotografije, ki se priložijo v katalog vzorcev kolekcije in na osnovi katerih se kupci lažje odločajo za določene vrste tapet glede na prostor, ki ga nameravajo z njimi opremiti. Skrb za fotografsko opremo katalogov je torej tudi njihova naloga, ki zahteva veliko znanja, okusa in domišljije. Do sedaj je bilo to delo bolj improvizirano, s pridobitvijo novih prostorov ateljeja pa bodo možnosti za to dejavnost veliko boljše. Prostori bodo tudi opremljeni do tiste mere, ki bo uporabna za komercialne namene in za postavitev ambientov bo na voljo dovolj primer-nih kotičkov. Tako bo Marijino zahtevno, a pestro delo približano normalnim pogojem ustvarjanja.

Naj še povemo, da Marija že vrsto let nesebično sodeluje v naši kulturni komisiji.

Vida B.

Hidroelektrarna Fužine — levi breg — v prvi fazi rekonstrukcije

Razmišljanja o možnosti obnove levoobrežnih turbin Voith in Adritz so živa že 10 let, saj se ga v leto 1972. Realizacija obnove pa je potekala takole: — leta 1975 je IB Elektroprojekt izdelal idejno študijo rekonstrukcije HE Fužine, — leta 1976 je Zavod za raziskavo materiala in konstrukcij opravil manjše geomehanske raziskave,

— 1978. leta je bila izdelana projektna naloga za pripravo idejne rešitve in investicijskega programa, — oktobra 1979 je bila podpisana pogodba za izdelavo idejne rešitve in investicijskega programa, — leta 1981 so bili projekti izdelani in pridobljena soglasja za lokacijsko dovoljenje, ki smo ga pridobili oktobra 1981,

27. decembra lani je bila v Trbovljah podpisana pogodba za rekonstrukcijo hidroelektrarne Fužine na levem bregu Ljubljane. V imenu investitorja — Papirnice Vevče sta pogodbo podpisala inž. Dušan Kogej, vodja razvojno investicijske službe in direktor DO mr. Stane Ermene, podpisnika izvajalca — RUDIS Inženiring Trbovlje — pa sta bila direktor inženiringa inž. Očepek in vodja notranje trgovinskega sektorja inž. Slavko Jelen

ZNAN OBRAZ:

Peter Štamcar

Že 18 let je Peter vevški papirničar, saj se je v Papirnici Vevče začela njegova delovna pot. In ko smo Vevčani ustanovili obrat za proizvodnjo tapet, je bil Peter med tistimi, ki so se odločili za delo v tem delu proizvodnje. Vprašali smo ga, zakaj?

Zelzel sem pač pokukati v novo področje dela, interes pa mi je, moram priznati, vzbudila tudi možnost trimesečnega usposabljanja v tujini, kjer človek poleg strokovnega znanja pridobi tudi nov, širši, pogled v navade in način življenja drugih narodov in spozna pač več sveta.

Pred zagonom naših tapetnih strojev ste torej šli na prakso v tovarno tapet v Marburg. Bi nam zaupali, česa ste se tam naučili in kako ste te izkušnje prenesli in »našo tovarno tapet«?

V Marburger Tapetten Fabrik sem šel predvsem zaradi pridobitve znanja mešanja barv in disperzijskih premazov, manj pa zaradi same tehnike tiskanja, čeprav sem se tudi z njo dobro seznanil in danes pravzaprav opravljam ravno ta dela. V papirnici o mešanju barv za potisk tapet nismo do tedaj nič vedeli in ob začetku naše proizvodnje sem videl, da sem si pridobil v Nemčiji pravzaprav bogato znanje, ki sem ga uspešno uveljavljal v naši proizvodnji tapet. Seveda ni šlo brez problemov in za to reč sem bil na začetku več ali manj sam. Še sčasoma so tudi drugi došli do tehnike mešanja barv in stvar je normalno tekla; dopolnjevali smo se, drug drugemu pomagali in kmalu nas je bilo več usposobljenih za to delo.

Ko sem se vpisal na srednjo grafično šolo, sem prevzel tudi naloge delovodje v obratu tapet. Danes delo mešalca barv opravljajo ljudje, ki so pleskarsko izobraženi, ki imajo prakso v polaganju in poznavanju tapet.

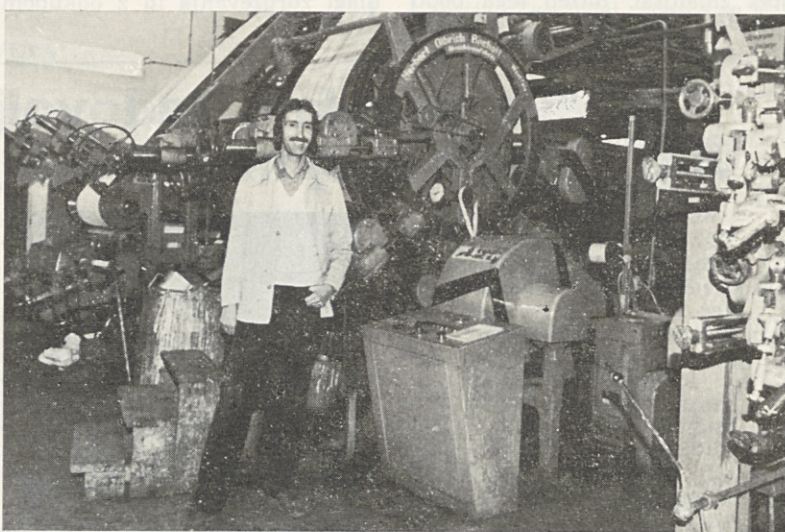
Ko človek vsak dan opazuje nek delovni proces, se mu gotovo utrne veliko idej, kako bi bilo morda možno kaj spremeniti na bolje. Tudi v TOZD VETA je bilo prijavljenih nekaj tehničnih izboljšav, gotovo pa so še »skrite rezerve«?

Delo na tapetah je tehnološko dokaj dognano, kljub temu pa so

že bile določene stvari izboljšane bodisi preko prijav tehničnih izboljšav, ali pa tudi brez njih. Gotovo pa je, da nikoli ni tako dobro, da ne bi moglo biti še boljše. Vendar pa bi za boljše proizvodnjo rabili le novejšo tehnologijo, a kaj, ko je pri tem kup problemov okoli denarnih in deviznih sredstev. Z našimi dosedanjimi stroji ne bomo napredovali. V svetu se tudi tapete že tiskajo v vakuumu, na metalnih, tekstilnih, plastičnih osnovah. Kljub temu pa smo le uspeli na naših strojih izdelati

prav za prvo desetletko. Nova pridobitev sta tudi atelje in (kmalu) obnovljena tiskarna. Pa še ne ujamemo svetovnega utripa razvoja. Tapete so pač modni artikel, ki zahteva vedno nekaj novega; niso tako, kot papir s svojo stoletno tradicijo.

TOZD VETA ni ravno velika temeljna organizacija, saj šteje 81 delavcev. Kakšni so odnosi med člani »vaše družine«, kako urejate samoupravne zadeve, kako uresničujete načelo gospodarjenja in delitve po rezultatih dela?

ekspandirano, tako imenovano schaum tapeto. Pri tej tapeti je masa nanešena na papir s posebnim graviranim valjem; pod vplivom visoke temperature nanašna masa nabrekne in naredi relief.

Tudi obrat tapet, ki je leta 1977 postal TOZD VETA, je kljub mladosti — 10 let je šele star — doživel veliko sprememb in dobi pester razvoj. Kako občutite vi to dinamiko, ki ste jo spremljali neprekinjeno vse desetletje?

V začetku smo imeli manj strojev in najbrž je bila zato tudi proizvodnja manjša. Potem smo dokupili flekso stroj, gaurirni stroj, dva rolpolavtomata, zavijalni stroj, posodobili smo drugi tiskarski stroj iz klejnega v flekso tisk, kar precej pravza-

Lahko bi rekel, da so odnosi med nami že od vsega začetka dobri. Tudi mlajši delavci se hitro vključijo in starejši jih sprejmejo v svojo sredino. Seveda pa se pojavljajo tudi problemi, ki pa jih sproti rešujemo v sindikalnih skupinah, na zborih delavcev, na delavskih svetih. Vsi se zavedamo, da sami odločamo o svojem delu in o njegovih rezultatih in za te bi želeli, da bi bili čim boljši. Seznanjeni smo z vsemi kategorijami poslovanja, saj so nam za to na voljo vse možne informacije, tako, da je samoupravljanje možno v vsem svojem smislu. Malce smo postali zaskrbljeni, kako bomo tudi vnaprej sposobni zaslužiti za dober kos kruha.

Hvala.

Vida B.

stopenjskega robniškega prenosa pa bomo na trifaznem sinhronskem generatorju pridobili moč 865 kW oziroma letno 3520 MWh energije.

Vendar pa to ni edini — niti ne najvažnejši — kriterij, po katerem bi lahko ocenjevali pomen te rekonstrukcije. Vloga te naše elektrarne v sklopu celotne energetske baze Papirnice Vevče in pa še zlasti njena vloga na nivoju mesta Ljubljane ob izjemnih razmerah pri napajanju z el. energijo, sta tista odločilna vidika, ki dajeta tej rekonstrukciji bistven, s stališča širšega družbenega interesa odločilen pomen.

Za Papirnico Vevče pomeni rekonstrukcija:

— povečanje obratovalne zanesljivosti z modernizacijo zastarele in dotrajane opreme,

Potreba po lastni energiji nas je privedla do razmišljanj o obnovitvi turbin na Vevčah

Med objektoma PS III in PS IV je bila pred desetletji zgrajena manjša hidroelektrarna za potrebe napajanja obratov v papirnici. Agregat je pred petimi leti prenehal obratovati, nakar so bili demontirani nekateri dotrajani sklopi: generator, multiplikator, turbinski regulator, upravljalna omara in nosilni ležaj.

Današnje stanje objektov hidroelektrarne je naslednje: je zovna zgradba je v solidnem stanju in ob usposobitvi elektrarne ne zahteva dodatnih del. Isto velja za dovodni in odvodni kanal, ki je tudi že očiščen. Hidromehanska oprema (rešetke in tablaste zapornice na vtoku) je obnovljena in v primernem stanju za potrebe obratovanja elektrarne. Potrebna so le minimalna popravila na vstopni rešetki ter elektromotorni pogon zapornic.

Na osnovi ugotovljenega stanja opreme smo v letu 1982 pristopili k izdelavi »Študije aktiviranja agregata« ter k izdelavi projekta. Ugotovili smo, da je potrebna vgradnja oziroma obnove naslednje opreme:

- nosilni ležaj turbine,
- zobniški prenosnik multiplikator s potrebno opremo
- samovzbudni sinhroni generator,
- elektrohavljalni turbinski regulator z oljetlačno napravo in servomotorjem,
- priključni omari agregata za energetske in krmilne del,
- priključno polje v 0,4 kV stikališče BBC,
- oprema polja za daljinsko upravljanje iz komandnega prostora,
- energetske in krmilne povezave.

Vgradnja naštetih novih sklopov elektro-strojne opreme, obnove obstoječe opreme in gradbena sanacija objekta strojnice bo omogočila ponovno obratovanje te vevške hidroelektrarne.

Delavski svet TOZD Tehnični papir je na 7. redni seji 23. decembra 1982 sprejel sklep, da se pristopi k obnovitvi vodne turbine na desnem bregu. Za ta namen se izloči 28.000.000 din. 24. januarja 1983 je bila podpisana pogodba z Litostrojem v vrednosti 19.708.000 din za kompletna strojna in elektromontajna dela z zažonom ter z Uljanikom za dobavo generatorja v vrednosti 1.750.000 din. Oba dobavitelja zagotavljata, da bo začetek po-

— povečanje izkoristka razpoložljive vode in pridobitev dodatne el. moči,

— zanesljivejšo zagotovitev lastnega vira el. energije za Papirnico Vevče v primeru izpada javnega električnega omrežja (zasilna razsvetljava, varnostni pogoni, vodnjaške črpalke za gasilno vodo),

— povečano možnost za neodvisen ponovni zagon in obratovanje industrijske toplotne v Papirnici Vevče ob izpadih javnega električnega omrežja.

Na koncu še to: Rudis — Inženiring z dobavitelji Litostrojem, Rade Končarjem in Iskro zagotavljajo, da bo začetek poskusnega obratovanja 15. junija 1985.

Stane Jalovec

skusnega obratovanja 15. junija 1984.

Razmišljanja o umestnosti obnove turbine smo utemeljili na dva načina, in sicer: s prikazom tako imenovane energetsko-ekonomske vrednosti proizvodnje energije in moči elektrarne ter z izračunom lastne cene proizvedenih KWh in primerjavo te cene s ceno električne energije po danes veljavnih tarifnih postavkah DES.

Prvi način predstavlja standardno metodo vrednotenja investicij v energetiki. Po tej metodi se skuša ekonomičnost investicije utemeljiti na osnovi primerjave aktualiziranih stroškov izgradnje in obratovanja hidroelektrarne z adekvatno naložbo v termoelektrarno z isto proizvodnjo energije in moči. Kot rezultat te primerjave dobimo t. i. energetsko vrednost, ki je nekakšna mera za realno vrednost, ki bi jo imela hidroelektrarna v elektroenergetskem sistemu glede na današnje energetske razmere pri nas in v svetu.

Drugi način utemeljitve investicije sloni na izračunu lastne cene proizvedene KWh in na primerjavi te cene s tarifami DES.

Na osnovi ogleda gradbenih objektov, hidromehanske opreme in turbine v Papirnici Vevče 1. 9. 1981 je ugotovljeno, da je turbina izdelana za naslednje parametre:

— instalirani pretok $Q_i = 16 \text{ m}^3/\text{s}$,
— konstrukcijski padec $H = 2,3 \text{ m}$,
— moč turbine $P = 280 \text{ kW}$. S temi parametri in z upoštevanjem velikosti in trajanja pretokov Ljubljane v poprečnem letu, smo izračunali letno proizvodnjo energije HE na desnem bregu, kar znaša 2060 MWh letno.

Ponovni usposobitvi obeh turbin — leve na Fužinah in desne na Vevčah — je botrovala sila neugodna in draga energetska oskrba. Da razmišljamo prav, je pokazala obnova agregata Andritz na Fužinah, ki je že 2 meseca v poskusnem obratovanju in ki zaradi boljšega izkoristka ter ugodnega vodostaja Ljubljane daje namesto prvotnih 495 KW zdaj tudi 670 KW moči, kar je 35% več. Potrebe po energiji pa narekujejo, da preverimo tudi možnost usposobitve agregata na levem bregu na Vevčah (v Janeziji). Izdelana je »študija aktiviranja«, čakamo samo še na ogled stanja vodne turbine. Ugotovimo lahko, da bomo čez nekaj let ponovno pridobili tisto lastno energijo, ki je potrebna za najnужnejše obratovanje tovarne.

Stane Jalovec

veta 83-84

DELEGATI POROČAJO

Tudi politika bank bo podrejena ciljem ekonomskih odnosov s tujino

3. seja zbora LB — Gospodarske banke Ljubljana je bila sklicana 20. januarja v prostorih hotela Kompas. Z nje podaja poročilo FRANCI FRAS.

Iz obširnega dnevnega reda želimo povzeti nekaj najvažnejših postavk, ki zadevajo planske in gospodarske dokumente poslovanja LB — Gospodarske banke Ljubljana v letu 1983. Zbor je najprej pregledal in potrdil zapisnik z druge seje. Iz omenjenega zapisnika naj samo osvežim nam verjetno že znane sklepe, ki se nanašajo predvsem na zaostrene razmere na področju ekonomskih odnosov s tujino in s tem v zvezi na našo plačilno in devizno zmožnost do tujine. Prvotno načrtovane razvojne okvire, ki so bili zastavljeni s srednjeročnim planskim dokumentom, je bilo tako potrebno sorazmerno zmanjšano prilagoditi možnostim glede na počasnejšo gospodarsko rast, visoko stopnjo inflacije, hitro rast cen ter prekomerno naraščanje skupne, splošne in osebne porabe. Da

bi se ohranila zunanja likvidnost, je v rebalansu planske usmeritve še večji poudarek na izvozu na konvertibilna področja. Rebalans so doživele tudi naložbe v razširjeno reprodukcijo zaradi skromnih dolgoročnih sredstev; prednost bodo imele naložbe, ki bodo pospeševale izvoz, primarno kmetijstvo in ribištvo. V taki usmeritvi mora seveda v bodoče priti bolj do izraza varčevanje sredstev članic v banki, kot pa je bil primer do sedaj. Posebno poglavje predstavlja tudi politika obrestnih mer, saj tovrstni ukrepi spadajo v sklop programa ekonomske stabilizacije ter so eno od priporočil mednarodnega monetarnega sklada. Dvig obrestnih mer, ki znaša v zadnjem letu kar 100 %, je v mnogočem prizadel članice banke. Kljub temu pa višje obrestne mere niso zaustavile pritiskov članic po novih posojilih. Obrestne mere bi morale pri najemanju posojil ujeti ali preseči inflacijsko stopnjo. Kar zadeva devizno likvidnost naše banke,

se je le-ta začela slabšati v začetku leta 1980 po prenehanju intervencije NBJ na deviznem trgu, predvsem zaradi poravnavanja zapadlih obveznosti naših članic do tujine. Posebno se je stanje zaostriло proti koncu leta 1981 in v prvi polovici leta 1982, ko je bilo potrebno odplačati zapadle obveznosti tujih kreditov in izdanih garancij.

Zaradi omenjenih obveznosti banke do tujine se je spremenil tudi devizni režim, ki je spremenil razpolagalno pravico z ustvarjenimi deviznimi prilivi članic v dokaj neugoden položaj. Banka je morala izločati od vseh deviznih prilivov kar 37,9 % v federacijo za pokrivanje zapadlih obveznosti do tujine in za uvoz energetskih surovin ter skoraj enak odstotek za namene republiških potreb. Devizno poslovanje je banka omilila delno z odkupom deviznih sredstev občanov na podlagi odobravanja dinarskih kreditov. Tako je banka do konca septembra 1982 od občanov odkupila ca. 25,6 milj. dolarjev. Da bi v bodoče dosegli v banki večjo mero deviznega ravnovesja v poslovanju s tujino, je potrebno čim manjše zadolževanje v tujini in pa prenašanje deviznih odplačil na tiste članice — uvoznice, ki so stroške povzročile. Kar zadeva odplačevanje obveznosti do tujine za objekte splošnega družbenega in gospodarskega pomena, je dana Združeni banki zahteva, da se te obveznosti enakomerno porazdelijo na vse temeljne banke. Zaradi slabše likvidnosti bo tudi v bodoče prihajalo do zakasnitev ali delnih zastojev v plačilnem prometu s tujino. V tej zvezi je bil dan apel članicam banke, naj bodo dovolj kritične pri sprejemanju sklepov in posledic pri izvajanju te politike, da ne bi prihajalo do neizogibnih posledic na področju poslovanja s tujino. Zlasti je potrebno to upoštevati pri sprejemanju sklepov v skupščini SISEOT, kjer je nujno upoštevati realne razmere na področju ekonomskih odnosov s tujino.

Iz dokumentov samoupravnega planiranja LB — Gospodarske banke Ljubljana v letu 1983 naj omenim naslednje:

Naložbena politika bank bo podrejena ciljem in nalogam v ekonomskih odnosih s tujino predvsem z namenom ohranjanja devizne likvidnosti. Banke se bodo prilagajale gornji meji dovoljenega naraščanja naložb predvsem posamično, skupno pa v primerih, kadar bodo to narekovali interesi uresničevanja naložbene politike za dogovorjene namene združevanja in prednostnega usmerjanja sredstev bank.

Banke bodo v letu 1983 zagotavljale sredstva na posebej dogovorjen način med bankami predvsem za financiranje semen, umetnih gnojil, za odkup grozdja in zalog vina ter rezervnih delov za kmetijsko mehanizacijo.

Zbor je obravnaval predlog samoupravnega sporazuma o pogojih in načinih prednostnega usmerjanja in združevanja sredstev ter sprejel sklep, da se omenjeni predlog sprejema hkrati z letnim načrtom LB — Gospodarske banke Ljubljana za leto 1983. V izveščkih tega predloga zasledimo naslednje pomembnejše postavke:

Sporazum določa načine in pogoje prednostnega usmerjanja in združevanja sredstev ter tudi porabe združenih sredstev. Banke bodo prednostno usmerjale in združevale sredstva v okviru vsakoletnega dogovora o uresničevanju srednjeročnega plana LB. Obveznost posamezne banke se določa glede na višino razpoložljivih sredstev za investicijske naložbe, združevanje sredstev pa se izračuna na podlagi deleža banke v obvezni rezervi. Če banka angažira več sredstev v te-

kočem letu za posamezen namen prednostnega usmerjanja, so to upošteva kot izpolnitev obveznosti za naslednje leto. Banke bodo izpolnjevale obveznosti prednostnega usmerjanja konec vsakega leta glede na nove investicijske naložbe. Za uresničitev prednostnega usmerjanja sredstev se bodo članice bank, banke ter Združena banka medsebojno dogovorile ter uskladile na dohodkovnih načelih s podudarkom na povečanem izvozu, zagotavljanju prehrabnih proizvodov, surovin in reprodukcij-skega materiala.

Na območju Jugoslavije bodo banke zagotavljale del sredstev za kreditiranje izvoza opreme in izvajanja investicijskih del v tujini, vlaganja v lastna in mešana podjetja v tujini, v raziskovalna dela za inozemske partnerje itd.

V okviru Slovenije pa bodo banke usmerjale sredstva v primarno kmetijstvo in ribištvo, za izvozno usmerjene naložbe ter za pospeševanje gospodarskega sodelovanja z državami v razvoju.

Obravnavali smo tudi predlog sprememb in dopolnitev dogovorov o temeljih družbenih planov na območju poslovanja banke za obdobje 1981-85. Težišče sprememb je v povečani usmerjenosti v izvoz na konvertibilno področje, s čimer bo zagotavljena nadaljnja gospodarska rast. Ob zmanjšani rasti družbenega proizvoda ter manjšem deležu, ki je namenjen za naložbe v razširjeno reprodukcijo, se mora razvijati proizvodnja, ki se bo sposobna po obsegu, kvaliteti, ceni ter strukturi uveljaviti na tujem, zlasti na konvertibilnem trgu.

Ker bo počasnejši rasti družbenega proizvoda sledila manjša akumulacija sredstev za investicijske naložbe, bo potrebno leto usmerjati v dobro pretehtane in dogovorjene razvojne projekte, ki bodo pospeševali izvoz, proizvodnjo hrane in energije.

V zadnjih dveh letih so bile investicije na ljubljanskem ob-

močju v negospodarstvu veliko večje kot v gospodarstvu, kar bo potrebno temeljito spremeniti. Osebna in splošna poraba bo morala naraščati počasneje od rasti dohodka, realni osebni dohodki pa bodo lahko naraščali le odvisno od gibanja produktivnosti dela. Iz tega sledi, da bodo možne le tiste investicije, ki pospešujejo izvoz, oz. omogočajo pridobivanje deficitarnih surovin.

V trgovini mora priti do izraza usmerjenost doseganja dogovorjenega razmerja med izvozom in uvozom. Kar zadeva izgradnje trgovin pa se bodo realizirale tam, kjer je prodajna površina na prebivalca nezadovoljiva. V gostinstvu in turizmu bo banka sodelovala s tako kreditno politiko, ki bo v okviru družbenih planov in dogovorov. V agroživilstvu in preskrbi bo banka vodila politiko sovlaganj na področju ljubljanske regije v razvoju kmetijstva, proizvodnje hrane, nabavo mehanizacije itd. Kar zadeva stanovanjsko gospodarstvo bodo sredstva za financiranje stanovanjske in komunalne dejavnosti za vsako leto posebej določena na osnovi kreditno monetarne politike.

Zbor je nadalje obravnaval predlog sprememb in dopolnitev dogovora o skupni politiki obrestnih mer ter sprejel sklep, da se predlagane obrestne mere sprejmejo, da pa bo izvršni odbor LB — Gospodarske banke Ljubljana obravnaval pismene pripombe posameznih članic. O tehtnih razlogih eventualnih sprememb bo zbor naknadno razpravljaval v marcu 1983.

Na zaključku je zbor potrdil predlog za imenovanje predsednika in dveh podpredsednikov poslovnega odbora LB — Gospodarske banke Ljubljana za naslednje štiriletno mandatno obdobje in sicer:

za predsednika tov. Leopolda Mačka, za podpredsednika pa tov. Tomaža Jančarja in Antona Nedoga.

Nova pridobitev v krajevni skupnosti Polje

Po novoletnih praznikih, točneje 4. januarja, je bila v novih poslovnih prostorih Ljubljanske banke — Gospodarske banke Ljubljana otvoritev agencije Polje na Zadobrovske cesti 14. Bančno enoto na tem koncu Ljubljane so krajanje Polja že vrsto let pogrešali.

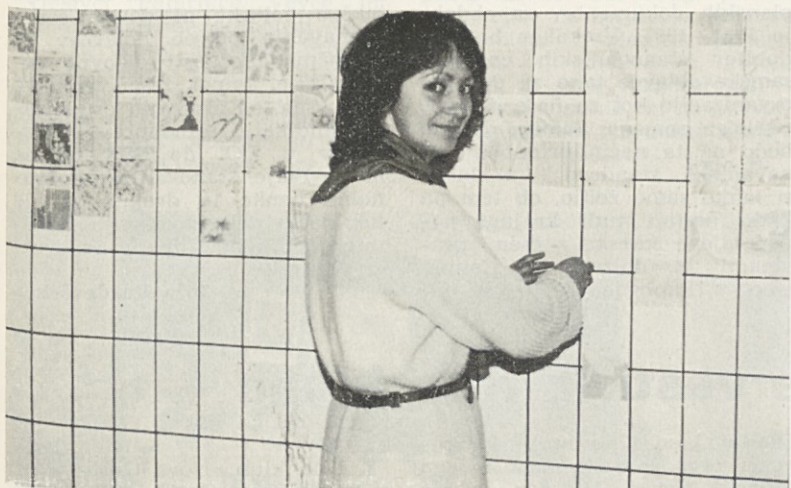
Prostori LB — agencija Polje so sodobno urejeni in so v novozgrajeni stavbi, v kateri imata prostore tudi pošta in postaja milice. Na slovesnosti je zbranim predstavnikom okoliških delovnih organizacij in Gospodarske banke spregovoril direktor sektorja za poslovanje s prebivalstvom tov. Jože Debešek.

Agencija Polje bo opravljala

vse denarne posle za občane, tudi devizne, razen kreditnih poslov. Delovni čas je zaenkrat le popoldanski — od 12. do 18. ure, tudi glede na to, ker agencija Večje posluje samo v dopolnjanskem času. Vendar pa bodo delavci LB — Gospodarske banke Ljubljana glede na potrebe občanov še razmišljali o delovnem času, ki bi bil za vse pač najbolj primeren.

Tov. Ludvik Urekar, predsednik skupščine krajevne skupnosti Polje je poudaril, da je z otvoritvijo novih bančnih prostorov v Polju popolnoma vrzel, ki je bila na tem širokem krajevnem območju dolgo prisotna.

Vida B.

povem tudi to, da ne odreče sodelovanje tudi pri stvarih, ki niso pravzaprav vključene v njen delokrog. Po njenih predlogih in svetovanjih so bile izdelane tudi prve obleke članov vevškega pevskega zbora.

Znano je, da vse vrste umetniškega ustvarjanja, med katere sodi tudi risanje, zahtevajo primerno razpoloženje, primeren čas, v katerem človek izrazi tisto, kar čuti. Čutimo pač vsi ljudje, toda nekateri v nobenem času in z nobenim sredstvom ne znajo občutkov izraziti. In ker vsakdo čuti po svoje, lastno le njemu, je na primer risba pogostoma le približno tisto, kar je avtor hotel povedati. Kako sploh dobiti idejo za izražanje? »Nekaj si v svoji fantaziji zamisliš, morda je senca ideje nekega pobrana, predstavljaš si kakšen bi bil prostor v tistem vzorcu, ki ga imaš v mislih. In s temi mislimi si okupiran vse dneve; ko se ti odpre, narišeš. Včasih se zgodi, da enostavno nisi in nisi spo-

da barv, za čem stremijo kupci, kakšne so možne kombinacije. Pri tem je pot od osnutka do realizacije lažja in uspešnejša.«

Pri Vesninem delu ni monotoni; delo je raznoliko, glavno pa je to, da ga opravlja z veseljem. »Saj, če temu ne bi bilo tako, potem ne bi mogla narediti prav ničesar.

Za naš katalog je specifično, da zahteva izredno pestrost vzorcev, široko paleto barv, tako kot je v Jugoslaviji zastopana pestrost narodov. Pri končnem izboru vzorcev za katalog sodeluje z oblikovalci širši team vodij v proizvodnji. Seveda je treba upoštevati različne smernice. Enkrat letno dobimo iz londonske hiše paleto barv, ki so za tisti čas aktualne in ki jih upoštevajo vsi svetovni proizvajalci. Tudi to nam je v pomoč pri odločanju.«

Delo oblikovalca je zahtevno in tudi odgovorno. Zadedi tisto tapravo, ne, ni enostavno.

Vida B.

Otvoritvi novih poslovnih prostorov LB — Gospodarske banke Ljubljana v Polju sta prisostvovala tudi dimnikarja; predsednik poslovnega odbora Leopold Maček se je prijel za gumb, ko jima je nazdravil; sreča v poslovalnici je zagotovljena

12. januarja letos smo se v ožjem krogu s skromno slovesnostjo v imenu delovne organizacije Papirnice Vevče poslovili od našega dolgoletnega zdravnika, doktorja Borisa Moškona, ki je odšel v invalidski pokoj

Opravil je pionirsko delo na področju medicine dela

Z Novim letom se je od dolgoletnega kurativnega in preventivnega zdravstvenega dela poslovil doktor BORIS MOŠKON. Zdravstveni razlogi mu že nekaj časa niso dovoljevali opravljati delo polni delovni čas.

Šestindvajset let v Papirnici Vevče je dolga doba. Pogoji dela so bili v začetku zelo skromni, sčasoma pa so se izboljševali. Doktor Moškon je zaoral ledino na področju medicine dela v papirni in industriji sploh. Njegovo ime je znano tudi drugod po Jugoslaviji, saj je s svojimi znanstvenimi dognanji na tem področju seznanjal tudi druge. Vrsto let je sodeloval v komisiji za varstvo pri delu na SOZD Slovenija papir in tako posredno v republiški komisiji ter bil gost komisij v drugih republikah.

Vestnost, vztrajnost, pridnost in velika inteligenčna sposobnost so njegove glavne odlike. Počitka skorajda ni poznal in najbrž je vzrok za poslabšanje zdravstvenega stanja tudi v tem. In še vedno dela, razmišlja, ustvarja. Neumoren. Še bi želel s strokovnimi dognanji pomagati ljudem delati varneje in bolj zdravo.

Imeli smo ga radi in tudi on je nekako vžljubil vevške papirničarje, čeprav pravi, da smo zahtevni in da je počitek pri njegovem delu v papirnici bil pač izključen. Visoko cenimo njegov doprinos k razvoju naše tovarne in smo mu globoko hvaležni za vse. Upamo, da bodo njegovi učenci in nasledniki znali njegovo bogato dediščino še obogatiti.

Vida B.

Dan žena

Skoraj 400 zaposlenih žena v Papirnici Vevče vsako leto praznuje 8. marec — mednarodni praznik žena. Praznujejo ga v znamenju vedno večjih delovnih uspehov, praznujejo ga ob delu. Seveda pa se praznovanju pridruži še kulturni program, ki ga vsako leto pripravijo naši malčki, varovanci VVZ Vevče.

Delovni in življenjski pogoji zaposlenih delavk v tovarni so zgovorne priče, da se kljub težjim gospodarskim razmeram ti pogoji izboljšujejo. To dokazuje vrsta dejavnikov na področju družbenega in osebnega standarda. Urejeno varstvo otrok, zagotovljena prehrana med delom, varstvo pri delu, preventivno in kurativno zdravstveno varstvo in še marsikaj drugega prispeva k varnemu in produktivnemu delu žena.

J. R.

Hvala ti, mama, za prvi nasmeh; hvala ti, mama, za sonce v laseh; hvala ti, mama, za pesem v očeh! Hvala ti za življenje

Praznovanje ob delu ali lahko tudi delo ob praznovanju

Dobra stanovanjska politika je rezultat dolgoročnega planiranja

Stanovanjska politika, ki jo izvajamo v Papirnici Vevče, zagotavlja reševanje stanovanjske problematike zaposlenih delavcev na vrsto načinov: od dodeljevanja posojil za nakup etažne lastnine, posojil za individualno gradnjo in adaptacije, do nakupa družbenih stanovanj, za kar namenimo letno preko 60 % razpoložljivih sredstev.

Rezultate reševanja stanovanjske problematike beležimo tudi na področju sodelovanja z drugimi delovnimi organizacijami, kjer so zaposleni zakonci prosilcev. Tako se vrsta delovnih organizacij odloča, da participira pri nakupu družbenih stanovanj.

Sicer pa je takšna politika rezultat dolgoročnega planiranja na osnovi stanovanjskih potreb delavcev v posameznih temeljnih organizacijah in delovni skupnosti skupnih služb. Realizacija stanovanjskih potreb poteka na osnovi letnih planov, ki so usklajeni z razpoložljivimi finančnimi sredstvi.

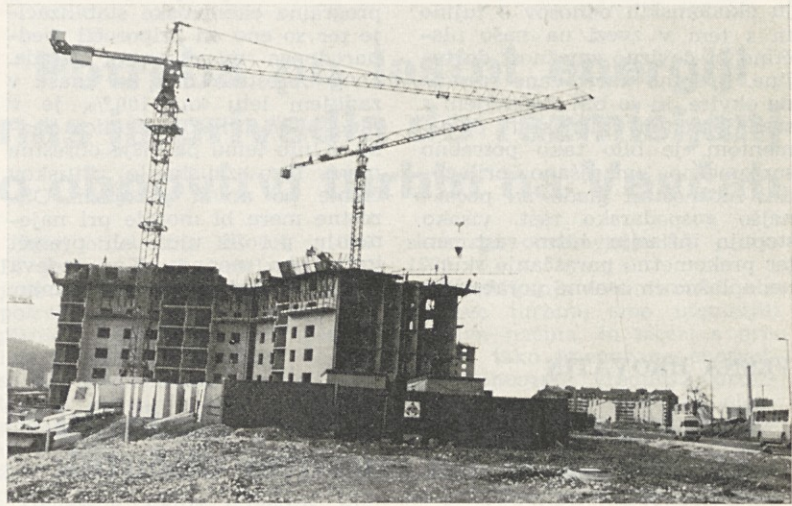
Za našo delovno organizacijo je še posebno velika pridobitev prav družbeno usmerjena gradnja v soseski Fužine. Z vključitvijo v to gradnjo si je Papirnica Vevče v obdobju 1982—1985 zagotovila kot investitor vrsto družbenih stanovanj različnih velikosti, kot tudi stanovanjskih enot za etažni nakup. To pa bo vsekakor močno prispevalo k razreševanju stanovanjske problematike zaposlenih delavcev. Stanovanjske potrebe so v Papirnici Vevče kljub velikemu stanovanjskemu fondu še vedno velike. Rezultati stanovanjske ankete, izvedene za leto 1983, kažejo na to, da ima neustrezno rešeno stanovanjsko vprašanje več kot 10 % zaposlenih. Največ prosilcev t. j. 6 %, želi družbeno stanovanje, vsi ostali pa se odločajo za pridobitev posojil za individualno gradnjo ali adaptacijo in seveda za nakup etažne lastnine, kar v naši DO še posebej podpiramo. Nekateri prosilci družbenih stanovanj živijo v zares neurejenih stanovanjskih razmerah. To so predvsem delavci iz neposredne proizvodnje, ki so v naši DO zaposleni krajši čas, mlade družine, delavci, ki so migrirali in delavci z nizko izobrazbo. Ob vsem tem pa velja omeniti, da se stanovanjska pravica za družbeno stanovanje dodeljuje skoraj v celoti delavcem iz neposredne proizvodnje. Pomemben je tudi podatek, da skoraj vsi pričakovalci stanovanj namensko varčujejo. Tako postaja stanovanjsko varčevanje vse večja spodbuda za vključevanje

delavcev v usmerjeno stanovanjsko gradnjo.

Leto 1983 bo za pričakovalce družbenih stanovanj še posebno ugodno, kajti delovna organizacija je za reševanje stanovanjske problematike namenila dodatna finančna sredstva, kar bo znatno prispevalo k ublažitvi stanovanjske problematike. Glede na evidentirane potrebe v letu 1982 je DO v mesecu januarju 1983 pristopila k podpisu soinvestitorske pogodbe za nakup 13 družbenih stanovanj različnih velikosti. Navedena stanovanja v MS 4/5 Fužine, objekt 22, predvidoma pa bodo vseljiva v začetku 1984. leta. V omenjenem

kupom družbenih stanovanj zelo zadovoljni, saj so le-ta v neposredni bližini delovne organizacije, pa seveda ne moremo biti zadovoljni s cenami stanovanjske gradnje, saj naraščajo mimo vseh družbeno sprejemljivih okvirov. Takšno naraščanje cen še posebno prizadene etažne lastnike in niso redki primeri, ko bodoči etažni lastniki odstopijo od načrtovanega nakupa etažne lastnine.

Tradicija vevških papirničarjev je zadružništvo, saj smo na ta način v preteklih letih dogradili preko 100 individualnih vrstnih hiš. Pričakujemo, da se bomo v okviru možnosti ponovno

Ko smo v mesecu januarju obiskali sosesko Fužine, je bil blok 22 zgrajen tako, kot je razvidno iz objavljene fotografije. V bloku v 12. nadstropji bo od prihodnjega leta dalje prebivalo 20 naših delavcev in njihovih družin. Novozgrajena soseska bo stanovalcem nudila prav vse, od VVZ, šole, doma kranjanc, nakupovalnega centra, do drugih sprememb objektov (foto J. R.)

objektu pa je tudi 7 naših delavcev pristopilo k nakupu etažnih stanovanj.

V soseski Fužine se bo v letu 1983 pričela gradnja dveh samskih domov. Papirnica Vevče je zainteresirana za nakup 27 enot, za kar so s strani delovne organizacije zagotovljena tudi finančna sredstva. Sicer pa sodi nakup samskih sob v program planskih dokumentov za obdobje 1981—1985. Vsekakor bo pridobitev stanovanjskih enot za samske delavce tako za delovno organizacijo kot za naše delavce velikega pomena. Samski delavci bodo na ta način pridobili stanovanjski standard, kakršnega si lahko samo želijo, ob tem pa bodo postali tudi krajani novozgrajene soseske z vsemi pravicami in dolžnostmi. Čeprav smo v Papirnici Vevče z na-

vključili med interese za soinvestitorje v zadružni gradnji. Sredstva za takšno obliko gradnje niso vprašljiva, pa si zato želimo, da bi se končno le pristopilo k tako težko pričakovani gradnji.

Toliko o delu in politiki izvajanja stanovanjske politike v naši delovni organizaciji, ki je zelo pestra in zahtevna. Za izvajanje takšne politike ni dovolj samo poznavanje potreb delavcev in finančnih možnosti delovne organizacije, ampak tesno teamsko delo vseh, od osnovnih organizacij sindikata, samoupravnih organov v DO, do SSS občine Moste-Polje, stanovanjsko-komunalne banke in drugih, saj le tak način dela zagotavlja rezultate, ki jih beležimo v Papirnici Vevče.

Joža Razdevšek

Prijetne vesti iz foto kluba

Foto-sekcija PD Ivančica iz Ivanca je v novembru 1982 organizirala »Dneve jugoslovanske fotografije Trakoščan '82«.

Kot že ime pove, se je ta največja jugoslovanska manifestacija fotografov-amaterjev odvijala v gradu Trakoščan, slikovitem dvorcu v hrvaškem Zagorju. Prijavilo se je preko dvesto ljubiteljev fotografije, kar je bilo nad pričakovani organizatorja in preko zmogljivosti tamkajšnjega hotela Trakoščan.

V gradu Trakoščan so bile odprte razstave:

23. razstava jugoslovanske fotografije,

6. jugoslovanska razstava barvnih diapozitivov in

8. jugoslovanska mladinska razstava fotografij.

V hotelu »Trakoščan« pa je bila v soboto 13. novembra 1982 tudi redna letna skupščina Konference Foto zveze Jugoslavije in svečana podelitev nagrad in diplom.

Dnevov jugoslovanske fotografije v Trakoščanu se je udeležilo tudi šest članov Foto kino kluba Društva ljudske tehnike Papirnice Vevče. Na vseh treh

razstavah so bila v močni konkurenci lepo sprejeta dela našega kluba, Alenka Vidrgar pa je prejela tudi diplomu za fotografijo »Otroške igre«.

Najbolj razveseljuje, da se je naš klub uvrstil v letu 1981 kar na šesto mesto med desetimi najboljšimi uspešnimi organizacijami foto klubov v SFRJ; dva naša člana: Drago Bole in Alenka Vidrgar pa sta zasedla drugo oziroma tretje mesto med najuspešnejšimi fotografi amaterji v Jugoslaviji.

Vrstni red najaktivnejših in najuspešnejših organizacij v letu 1981 je takšenle:

	Točk
1. Foto klub »Maribor«, Maribor	4781
2. Foto grupa ŠOLT Ljubljana	3415
3. Foto klub »Elektromošinec«, Beograd	2843
4. Foto klub »Planinske zveze Slovenije« Ljubljana	2823
5. Foto klub »Beograd«, Beograd	2358
6. Foto kino klub DLT Papirnice Vevče, Ljubljana	2358

	Točk
7. Foto klub »Nova Gorica«, Nova Gorica	2257
8. Foto klub Andrej Prešeren, Jesenice	1980
9. »Univerzitetški« foto kino klub, Sarajevo	1728
10. Foto klub »Bosna«, Doboj	1440

Iz pregleda je razvidno, da je med desetimi najaktivnejšimi foto klubi kar šest iz naše republike.

Med najaktivnejšimi razstavljalci v letu 1981 pa je aktivnost in uspešnost članov kluba iz naše republike še očitnejša, saj jih je kar 9 med prvimi desetimi.

Vrstni red najaktivnejših razstavljalcev v letu 1981:

1. Stojan Kerbler, FK Maribor	1372
2. Drago Bole, FKK DLT Papirnice Vevče	1081
3. Alenka Vidrgar, FKK DLT Papirnice Vevče	628
4. Tihomir Pinter Fotogrupa »Šolt«	605
5. Zora Plešnar, FK Maribor	

(Nadaljevanje na 9. strani)

Pevci Mešanega pevskega zbora Vevče in recitatorica Verena Koruza so bili poleg pevcev Mešanega pevskega zbora Metalka oblikovalci programa Prešernove proslave na Vevčah

Da b'uka žeja me iz tvoj'ga sveta

Genij našega narodnostnega duha — France Prešeren — se je boril v času, ko je pri Slovencih prevladovala moralnopolitična književnost, za dvig slovenske književnosti na evropsko raven tako v idejnem kot miselnem in oblikovnem pomenu besede. To svojo zamisel je tudi uresničil in prvi stopil v občestvo velikih mož svetovne literature. Veliki pesnik je, zavedajoč se svojega umetniškega poslanstva, prerasel osebno tragiko in se povzpel kljub osebnim razvratostim in neugodnim življenjskim okoliščinam v ospredje kulturnega in narodnostnega življenja kot glasnik, pevec in revolucionar svobodoljubne evropske miselnosti. Bil je prvi Slovenec, ki je izrazil svojo osebno in narodno bolečino v tako popolni umetniški obliki.

Dan velikega poeta — Prešerenov dan — 8. februar smo Slovenci izbrali za svoj kulturni praznik. Ne samo v njegov spomin; zato, da bi nadaljevali boj za obstanek in razvoj majhnega naroda prav z razširjanjem kulturnega poslanstva. Kulturno izročilo je posebnost vsakega naroda, ki mu omogoča, da živi, živi kot svoj narod. Prešeren je umrl 8. februarja 1849. leta; z njegovo smrtjo pa ni umrla tudi njegova miselnost. Postajala je vedno bolj živa, vedno bolj narodnostna.

Delavci Papirnice Vevče in krajan krajne skupnosti Vevče — Zg. Kašelj smo letos proslavili slovenski kulturni praznik 4. februarja s kulturnim dogodkom v kulturnem domu Vevče. Slavnostni program so oblikovali Mešani pevski zbor Me-

talka iz Ljubljane, Mešani pevski zbor Vevče in recitatorica Verena Koruza. Poleg ostalih pesmi so poslušalci v izvedbi obeh zborov slišali tudi Prešernove pesmi, ki so jih harmonizirali glasbeni umetniki in ki so dale slavnosti še globlji vsebinski pomen. V naše praznovanje so se aktivno vključili tudi likovniki — papirniški samorastniki: Vinko Ježek, Peter Selan, Lado Ulčakar, Matjaž Vidrgar in Andrej Klešnik; v avli kulturnega doma so ob tej priliki postavili razstavo svojih del, novih za naše oči. Nov dokaz, da so njihove možnosti umetniškega izražanja neizčrpne.

Ker je bila tudi scena v dvorani nekaj novega, je prav, da razkrijemo njene skrite ustvarjalce, ki so sicer vedno čisto tiho prisotni za vsemi scenami katekole naše prireditve. Poleg barvne fotografije Franceta Prešerna je krasila ozadje odra slika Prešernove hiše v Vrbi, ki jo je po zamisli naše oblikovalke Marije Mežnar narisal naš likovnik samorastnik Lado Ulčakar.

Prisotnost pesnikove ideje o velikem kulturnem poslanstvu med malim narodom je na Vevčah široka in lahko se vprašamo, po zaslugi kolikih povedanih in neimenovanih posameznikov, ki jim ni žal ne truda, ne časa za ljudski dar, ki ga polagajo na naš kulturni oltar. Ali ne bi bilo prav, da bi tudi drugi pridali vsaj vejico na žerjavico, ki bi se razplamtel v plamen, plamen kulture, ki predstavlja narod, plamen, ki se je razgorel tudi v Prešernovih stihih, ki so bili temeljni interesi slovenske zemlje in njenega ljudstva. **Vida B.**

Mešani pevski zbor Metalka iz Ljubljane se je ob počastitvi slovenskega kulturnega praznika Vevčanom predstavil že drugič. Zbor vodi naš krajan Mitja Gobec, ki je tudi mentor domačega, vevškega zbora

POSLOVILNI INTERVJU

Vendar bom še ostal »papirničar«

Več kot dvajset let je tiho, a pridno kot mravlja služil Papirnici Vevče, več kot dvajset let je predel izvozno mrežo, ki je od 187 tisoč dolarjev na leto narasla na 28 milijonov dolarjev letno. Njegove nitke v tej široki mreži so bile svilnate, prežete s pristnim človeškim čutom, milino in natančnostjo, bile so trdno povezane in njihov svilnat sijaj je bil poznan in priljubljen širom sveta. Žal so se zaradi raznih nam poznanih objektivnih, predvsem pa zaradi preveliko subjektivnih vzrokov v zadnjem času v tej spretno spleteni izvozni mreži pričele niti trgati, nastajati vedno večje luknje. Še tako moledujoče kretnje, še tako popolno prizadevanje ni moglo zaustaviti plazov utrgov. Skoda.

Skoda tudi zato, ker je, pravzaprav čisto nemočen proti temu grmečemu rušilnemu plazju, po toliko letih vztrajnega dela na nalogah vodje izvoznega oddelka odšel iz našega vevškega papirniškega kolektiva ROMAN SEVŠEK.

Tovariš Roman, bi nam ob odhodu iz Papirnice Vevče lahko povedali nekaj besed o tej dobri petini stoletja, ki ste ga preživeli v tovarni?

Česa si želim v novem letu?

Moje želje ob prehodu leta? Oh, saj res! O tem sploh še nisem premišljeval... Že vem. Imam veliko željo. Želel bi, da letošnje leto preživim v krogu svojih prijateljev.

Le kako bodo to leto preživeli drugi otroci po svetu? Tisti, ki so revni. Ali se bodo vsaj enkrat do sitega najedli? Kaj pa otroci bogatih? Kako bodo oni preživeli leto? Prav gotovo ne tako, kot otroci revnih afriških vasi. Pa ne samo afriških. Kaj ne bi bilo lepo, da bi si ob novem letu vsi ljudje tega sveta podali roke in za trenutek pozabili na bolezn, skrbi in na vse, kar jih pesti, da bi vsaj za dan utihnilo orožje.

Pa vem, da tega ne bom dočkal nikoli.

Kaj pa moje osebne želje? Vse, kar sem si želel, sem pravzaprav vedno dobil. Rad pa bi imel dober gramofon. Pa vem, da ga ne bom dobil. Ne bom ga dobil že zaradi tega, ker smo doma, kot bi se reklo po domače, preveč »zapufani«. In vsa ta draginja nam preprečuje, da bi si uresničili take, praznopravne nepotrebne, posebne želje.

Želim si tudi, da bi bile v tem letu nekoliko znosnejše cene, da bi delavec lahko dobro živel, da mu ne bi pretrda predla.

Pa vendar, na vse se je treba privaditi, saj je tudi naša revolucionarna generacija po vojni težje živela, kot mi sedaj.

Morda pa se bo le izpolnila katera izmed mojih želja?

dijak Marko Jungič

Roman Sevšek

»V vsem tem času je bilo kup lepih, pa seveda tudi težkih trenutkov in v vseh teh letih je izvozni oddelek v tujini bil uspešen; Papirnica Vevče si je tako pridobila spoštljiv renome. Bila je pojem kvalitete na svetovnih trgih in ena od tovarn, ki so se lahko primerjale z avstrijskimi in drugimi papirnicami.«

V zadnjih dveh letih je zaradi spremenjenih zunanje trgovinskih pogojev bilo treba izvoz skokovito povečati. In s tem so se najbrž pričele tudi težave?

»Rapidno povečanje izvoza v zadnjih dveh letih je bilo za našo tovarno zelo močan skok, na katerega kot celota ni bila niti organizacijsko niti tehnološko pripravljena. Že predlani, lani pa sploh, so se pojavile neprestane težave z nabavo ustreznih surovin, kar je pri izdelavi izvoznih nalogov povzročilo izredno nihanje kvalitete; reklamacije so se začele množiti, naš renome pa se je počasi začel utapljati v njih. Nekaj je bilo objektivnih vzrokov, več pa subjektivnih.

Ceprav je bilo pričakovati, da bo s povečanim izvozom naraslo tudi število reklamacij, ni dopustno, da smo z nesolidno kvaliteto in nespoštovanjem dobavnih rokov v letu 1982 izgubili 30 do 40% starih dobrih inozemskih kupcev, s katerimi smo uspešno poslovali 10 in več let.«

Tudi v preteklih letih so se najbrž že pri plasiranju papirnih artiklov na tuje trge pojavljale določene težave?

»V vseh prejšnjih letih izvoza so bila konjunktorna obdobja in obdobja recesije, vendar smo kljub tem oscilacijam uspeli zadržati vse kupce in si pridobivati še nove. Gotovo, da so bile tudi prej večkrat težave, toda nekako smo s skupnimi močmi in voljo te le premagovali in lahko zanesljivo trdim, da je tudi v tem zadnjem obdobju pred reorganizacijo izvozni oddelek, vključujoč vse zaposlene v njem, dal od sebe maksimalno.

Reorganizacija zunanje trgovinske službe bi morala biti izvedena že prej, ne pa šele z napovedjo mojega odhoda iz tovarne. Veliko je bilo problemov prav zaradi neurejenih organizacijskih

relacij in težko je bilo poslovati v takšnih razmerah. Še težje pa je bilo poslušati očitke tujih partnerjev za stvari, ki jih posameznik ne more urediti, saj so posledica naše organizacije kot celote.«

Kaj nam zato polagate na srce?

»Če delavci vevške papirnice želijo doseči začrtani izvoz, ki pa je zanje življenjskega pomena, morajo v osnovi spremeniti politiko obnašanja do tujih partnerjev.«

Kaj je bil pravzaprav glavni vzrok, da ste se odločili po dvajsetih letih zapustiti delovni kolektiv, v katerega ste dolga leta vsak dan z veseljem zahajali?

»Težko je po dvajsetih letih skupnega življenja in dela zapustiti kolektiv. Toda žal se nikakor v celoti nisem več mogel sprijazniti z načinom poslovanja, takšnim, kakršen je danes. Čutil sem se odgovornega pred našimi tujimi kupci, pri katerih sem zaradi tega našega skupnega načina izgubil ugled. Veste, včasih je moja beseda pri inozemskih partnerjih nekaj veljala; tisto, kar so hoteli imeti in sem jim obljubil, so tudi dobili.«

Znano nam je, da vendarle ne zapuščate papirne panoge v celoti. Kako boste še sodelovali z vevškimi papirničarji?

»Lahko rečem, da se v povsem drugo panogo zagotovo ne bi usmeril. Ostajam v okviru slovenske papirne industrije na SOZD Slovenija papir, kjer bom še naprej vodil izvoz, malo širše, za vse slovenske proizvajalce papirja, ki nimajo svoje lastne zunanje-trgovinske organizacije. Težnja SOZD Slovenija papir namreč je, da bi se zunanja trgovina čim bolj skoncentrirala in da bi čim več izvoza šlo preko slovenskih izvoznikov. Za to delo do sedaj niti ni bilo ustreznega kadra.

Na novih delih in nalogah si želim seveda tudi razširiti obzorje papirne industrije v pripravi in želji, da bo sodelovanje z vevško papirnico tudi v bodoče dobro, pristno, še toliko bolj zato, ker bo določene posle možno realizirati le z združenimi močmi in bo v prihodnjih letih mogoče le skupno uresničiti perspektivne kompenzacijske posle, ki danes sicer že tečejo — kot na primer s Poljsko — in kooperacijske posle, če bomo hoteli doseči izvozne učinke.«

Kaj nam boste rekli ob slovesu?

»Zahvaljujem se vsem sodelavcem v vevški papirnici za dosedanje uspešno sodelovanje, predvsem pa kolektivu izvoznega oddelka, ki je naredil kar največ, da bi naš izvoz potekal uspešno. Želim, da bi doživljali prosperiteto tudi pri nadaljnjem delu.

Težave, ki jih ni bilo malo, se ob odhodu pozabijo; delovanje v vevškem kolektivu mi bo vedno ostalo v prijetnem spominu in vedno se bom rad vračal med Vevčane.«

Hvala.

Vida B.

Prijetne vesti iz foto kluba

- (Nadaljevanje z 8. strani)
6. Andrej Peklaj, FK PZS Ljubljana
 7. Erol Čolaković, UFKK Sarajevo
 8. Ivan Dvoržak, FK Maribor
 9. Janez Bogataj, Fotogrupa »Solt« Ljubljana
 10. Franc Črv, FK Andrej Prešeren Jesenice

Razveseljuje, da se je naš foto klub z majhnim številom članov razvil v enega najvidnejših foto klubov v naši domovini.

ni. Žirije na razstavah fotografij so našim članom podelile v letu 1981 preko 50 nagrad in diplom, med njimi tudi nekaj zelo pomembnih mednarodnih nagrad. Člani kluba pa so sodelovali na več kot 80 razstavah fotografij doma in po svetu.

Tako pomembni uspehi doma in v tujini pa so sad marljivo članov kluba, saj le delavnost vodi k uspehu, tudi v fotografiji. Uspehi v zadnjem obdobju pa nas samo še obvezujejo k še boljšemu delu v klubu, tako na fotografiji sami kot tudi na or-

ganizaciji fotografskih razstav in drugih dejavnostih. V letu 1983 bodo dnevi JU-fotografije v Kranju, v tem sklopu pa tudi fotografsko tekmovanje med foto-klubi za pokal Maršala Tita, v katerem klubi sodelujejo s klubskimi kolekcijami fotografij. Priložnosti za dokazovanje nam ne manjka, upamo le, da nam bo ob pomoči družbenih organizacij in papirnice, ki nam delovanje omogočajo, uspelo obdržati in potrditi dosežene uspehe tudi v bodoče.

Drago Bole

Članica predsedstva SR Slovenije, CK ZK Slovenije in CK ZK Jugoslavije tov. Majda Gaspari je 14. januarja v kulturnem domu Vevče predavala o aktualnih nalogah komunistov v sedanji politično-gospodarski situaciji (foto Marjan Penca)

Leta 1942 smo tudi mladinci Vevč in Zgornjega Kašlja praznovali Prešernov dan

V znani vevški gostilni Gašperlin, kjer je bilo tudi sicer naše shajališče, se nas je zbralo nekaj mladincev, takratnih članov mladinske sekcije Osvobodilne fronte, med katerimi so bili poleg mene, ki sem bil odgovoren pri odboru OF Vevče za delo z mladino, še: Edo in Robert Dolorenz, Stane Meljo, pok. Anton Velepč, Stane Kokal, Hinko Sotlar, Avgustinčič, Ivan Trtnik in drugi. Spregovoril sem o pomenu praznovanja praznika Franceta Prešerna, o pesnikovih zaslugah in revolucionarnih idejah za boj slovenskega ljudstva. Sklenili smo, da se tudi naša sekcija vključi v to kulturno akcijo in to ne z akademijo, ampak na čisto svojstven način. V tednu dni smo pripravili vse potrebno za akcijo, tako, kot je bilo dogovorjeno in naloženo posameznim trojкам mladincev.

Prišel je začetek februarja. Zima je bila huda z zelo debelo snežno odejo. Na cestah je ležala tenka plast shojenega in razvoženega snega, ki je vsako noč postala zamrznjena ploskev. Italijanske vojaške posadke so se zabarikadirale v svojih postojankah na karabinjerski postaji, v nekdanji jedilnici bivše Gašperlinove gostilne »Friškovec«, v Sokolskem in Prosvetnem domu v Polju in drugod. Le redka patrulja je kontrolirala položaj v vaseh, zato smo bili mladinci pri delu še brezskrbnejši.

V noči s sedmega na osmi februar se je začelo. Naša kulturna akcija je potekala brez nevšečnih zapetljajev, le jaz sem moral z »bojišča« malo hitrejših nog, ker me je ravno pri »Matusovi« hiši pri pisanju parole OF in KP s

pozivom »Ci va la, alto la mani« zmotila italijanska patrulja. Figo, če hočete, sem si dejal in moje hitre noge so me odnesle za ovinek, po bregu navzdol proti portirnici v Janezijo, po stopnicah navzgor ob hiši, nato čez cesto in vrtove domov. Izginil sem jim pred nosom brez sledu.

Zjutraj, ko se je naredil beli dan, je bilo kaj videti; telefonska zveza med Vevčami in Ljubljano pretrgana, na Vevški cesti na milijone rdečih in plavih papirčkov, zrezanih kot las tanko, jasno — delo satinažarjev pri rezalnih strojih v papirnici. Ti papirčki so skupaj z belim snegom postale slovenske trobojnice. V hišah, kamor so k dekletom radi zahajali italijanski vojaki, so se na lesenih tleh pokazale velike rdeče packe. To je bila anilinska barva za barvanje papirja, ki so jo nekateri mladinci potresali po cesti in okoli hiš na »Dravelskem« koncu Vevč in Zg. Kašlja. Na hišah od Hromca do Kuharja pa so še dolgo po vojni ostali napisi s te akcije: »živela OF«, »živela KP«, simbol OF — Triglav, »smrt fašizmu, svoboda narodu«. Tedaj niso bili več rdeče pobarvani, ampak vklesani v zidni omet. In zakaj? Lastniki teh hiš so morali zaradi groženj Italijanov zbrisati napise, to pa ni bilo tako preprosto, saj minij je minij. Vzeli so kladiva ali kako drugo primerno orodje in črke napisov izkopali iz zidnih ometov. Tako so napisi ostali kot trajen spomin na Prešernov dan leta 1942.

Na Vevško cesto od skladišča do mostu so Italijani nagnali papirniške delavce, naj pometejo vse rdeče in plave papirčke. Uspeha ni bilo, saj so papirnat

trakci primrznili na sneg in šele zgodaj spomladi, ko je sneg skopnel tudi na Vevški cesti, sta jih pregnala prah in veter.

Rezultati naše kulturne akcije pa so bile najprej hišne preiskave v vseh hišah na Vevški cesti, od Kuharja do Hromca, začasne aretacije Žulovčevih, Matusovega Jožeta, Lampretovega Andreja, Šeškovega in Holeczajnovih. Bili so zaslišani, nekaj dni tudi zaprti, toda črne pelerine, ki sem jo takrat nosil, in sledov rdeče barve za parole niso našli.

Tako smo takrat, v času okupacije, leta 1942, proslavili slovenski kulturni praznik tedanji vevški mladinci. In kako ta naš velik praznik proslavlja današnja krajevna mladež, bi tudi bilo lepo slišati.

Franci Sotlar

Rešitev križanke brez črnih polj

Vodoravno: 1. OŠTANEK, 8. LLANERO, 9. TARTRAT, 10. NENI, 11. OTON, 13. ANAM, 14. NORD.

Navpično: 1. OLTEN, 2. SLANA, 3. TARIM, 4. ANT, 5. NERON, 6. ERATO, 7. KOTOR, 10. NA, 12. ND.

V uredništvo je tokrat prišlo le 16 rešitev.

Zreb pa je bil naklonjen naslednjim reševalcem, ki bodo prejeli po 50.— din: Ivan Poženel, Zora Slatenšek, Cirila Kogej, Cenka Zidar in Milica Špunt.

Čestitamo

Maškare, oj naše maškare! Tapetarji so novo kolekcijo VETA propagirali že pred uradno predstavitvijo, na pustni torek

KADROVSKA SLUŽBA POROČA

ZA MESEC DECEMBER

Prišli:

Čaušević Fuad — zavijač papirja — iz JLA
Bučar Marjan — II. pom. preč. rezal. stroja — iz JLA
Baggia Alenka — vodja devizno obračunske službe
Marn Janez — pomožni del. v kov. del. — iz JLA
Pleško Marjan — pleskar — iz JLA
Ajkić Sulejman — vnašalec vlaknin — iz JLA
Petrović Dragomir — manipulant — iz JLA
Tomšič Martina — evidentičar v prod. odd.
Njegovac Branko — pom. delavec v kov. del. — iz JLA
Abdić Insudin — brusilec lesa I
Petek Roman — paznik pap. stroja
Kokalj Vanda — pomočnik kuharja II
Tavčar Edo — vodja izvoznega odd.

Poročili so se:

Skubic Alojzij z Ostrež Anico
Jetullahi Nazif z Zumberi Nexmije

Čestitamo!

Rodili so se:

Morela Andreju hči Simona
Kljajić Sulju sin Jasmin
Kocjančič Mariji hči Erika
Jašović Čedomirju hči Jelena
Kurtović Izetu sin Dijes
Bučar Cirilu sin Boštjan
Pezdire Janezu hči Katja
Jelenc Boštjanu sin Domen
Dečman Bojanu hči Alenka

Čestitamo!

ZA MESEC JANUAR

Prišli:

Oven Ivan — pripravnik — iz JLA
Nedimović Mihret — pomočnik zavijača pap.
Marinović Petar — pom. zavijača pap.
Hasković Refik — pom. zavijača pap.
Sijamhodžić Hilmiya — čistilec lesa

Odšli:

Sevšek Roman — pomočnik vodje TOZD BP
Doblekar Janez — II. pom. pap. stroja
Igić Miroslava — prebiralka — števka
Jerančič Marko — električar III — v JLA
Bušič Vojko — ključavničar III — v JLA
Likucić Cvetko — pom. vodje kuhinje premaza

Rodili so se:

Čordić Hasniji in Besimu sin Zlatan

Čestitamo!

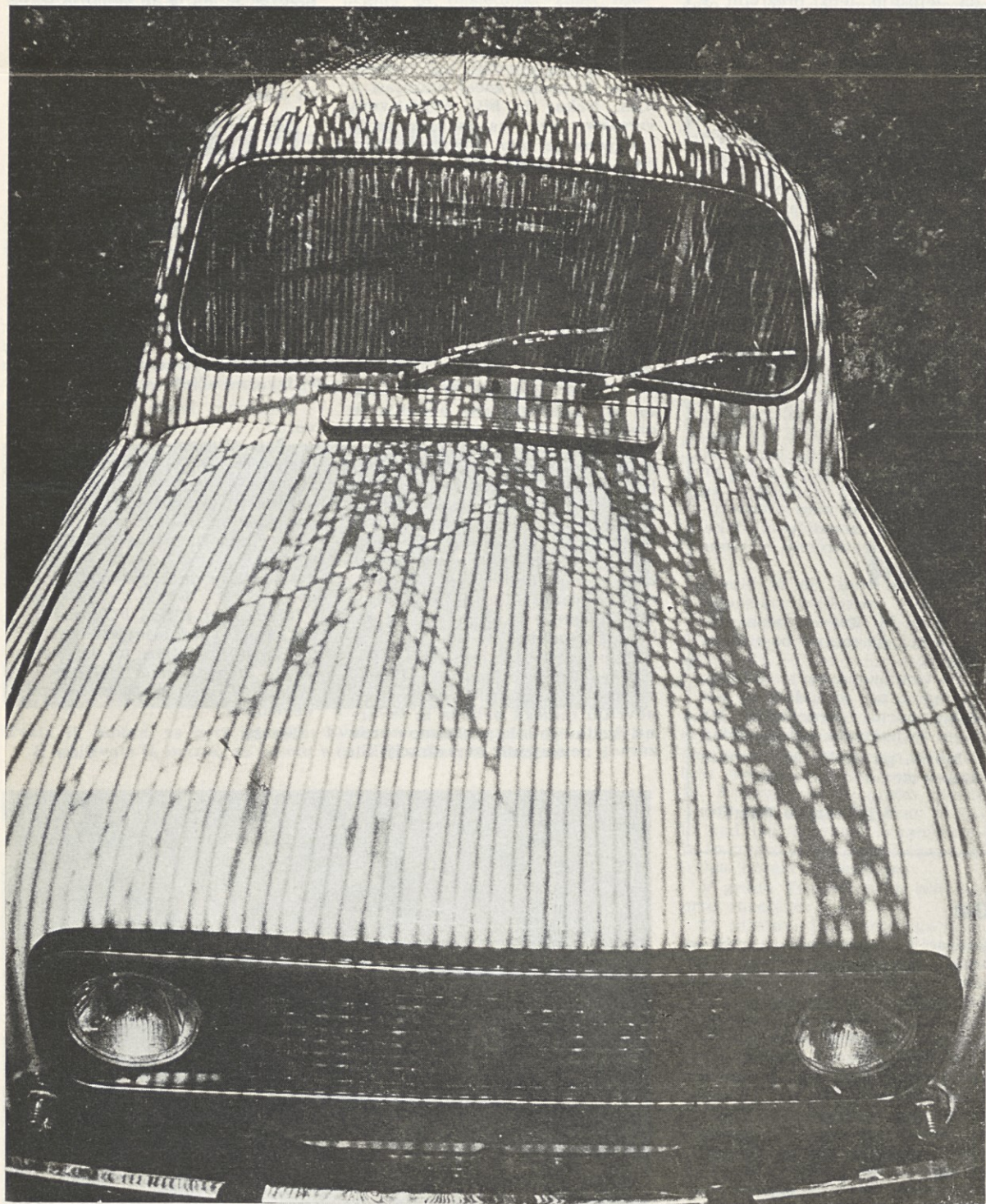
ZAHVALA

Ob smrti mojega brata se vsem iskreno zahvaljujem za podarjeno cvetje, izraze sozolja ter spremstvo na zadnji poti.

Milena Boje

NAŠE DELO

Glasilo delovne organizacije Papirnice Vevče — Izdaja ga delavski svet — Izhaja vsak mesec — Glavni in odgovorni urednik Vida Bartol — Uredniški odbor: Razdevšek Jožica, Zajec Ignac, Marolt Jože, Fras Franc, Razdevšek Silvo, Bogovič Ivo, Grad Andrej — Tehnični urednik: Marjan Ivanuš, ČGP Delo, TOZD Delavska enotnost, Ljubljana, uredništvo za urejanje glasil delovnih organizacij — Tisk tiskarne Tone Tomšič, Ljubljana — Naslov uredništva: Papirnica Vevče, Vevška cesta 52, 61260 Ljubljana-Polje. Po mnenju Republiškega sekretariata za informacije št. 421-1/72 z dne 21. 1. 1976 šteje ta publikacija med proizvode iz 7. točke prvega odstavka 36. člena zakona o obdavčenju proizvodov in storitev v prometu, za katere se ne plačuje temeljni davek od prometa proizvodov.

Katra, foto: Matjaž Intihar, FKK Papirnice Vevče

Aktivnosti ekonomske propagande so odvisne od razmer na tržišču

Ob pripravljanju nove kolekcije tapet je potrebno pravočasno misliti tudi na vsebino in obseg ekonomske propagandne aktivnosti. Le-to bi lahko delili na dva dela — propagandno aktivnost, ki jo izvajamo v času trajanja kolekcije in aktivnost pred predstavitev kolekcije. Kolekcija se namreč pripravlja že najmanj leto dni, predno jo predstavimo kupcem in v tem času se tudi izdelujejo propagandni materiali, ki naj bi po našem mnenju kar najbolje predstavili

proizvajalcev tapet v Sovjetsko zvezo. Na sovjetsko tržišče so jugoslovanski tapetarji v preteklih letih izvažali dobršen del svoje proizvodnje. Zaradi pričakovane težjega plasmaja naših tapet bomo morali vložiti večja sredstva v masovne propagandne medije. Naša usmeritev je osredotočena predvsem na tiskane informativne medije, v pred leti pričeto akcijo s kuponi katerih bomo nadaljevali tudi kot sestavnimi deli oglasov, kateri zainteresirani bralci pošljejo

na naš naslov in dobijo zelene prospekte tapet.

Ob pričetku te akcije smo že prejeli ca. 29.000 kuponov, kar lahko smatramo za zelo lep uspeh in zanimanje za naše tapete. Udeležili se bomo tudi petih domačih sejmov. Število teh obiskov smo skrčili na minimum, čeprav jih smatramo kot nujne za gojitev neposrednih kontaktov z maloprodajo in končnimi potrošniki.

Udeležili se bomo tudi obeh ponudbenih razstav v Sovjetski zvezi, saj je to tržišče za nas izredno zanimivo.

V obdobju, ki prihaja, bi morali več pozornosti posvetiti tudi demonstracijam lepljenja tapet. To aktivnost smo imeli pred leti močno razvito, vendar smo jo v zadnjem času opuščali. Glede na dejanski padec kupne moči potrošnikov, pa bomo s tapetami prosperirali le v primeru, če bo večina potrošnikov usposobljena lepiti tapete z lastnimi močmi, saj vemo, da že sedaj stroški polaganja presegajo stroške nabave materiala za obnovo sten. Ob vsej tej dejavnosti pa bo potrebno vseskozi paziti na porabljenost sredstev, kajti sredstva za ekonomsko propagando se s predpisi že več let okleščajo; tako je pri nenehni rasti cen dejansko težko realizirati zastavljene programe. Vendar pa lahko upamo, da bo tudi v obdobju te kolekcije praksa boljša od naših predvidevanj in da bo tudi naša peta kolekcija uspešna, kot so bile vse dosedanje.

Niko P.

novo kolekcijo. V preteklem letu smo bili v časovnih težavah zaradi prenove ateljeja, tako da so se snemanja ambientov pričela relativno pozno. Zato smo k sodelovanju povabili tudi dva zunanja sodelavca in sicer tov. Marleno Humek-Pehanijevo in tov. Petra Vernika. To sodelovanje pa ni bilo pogojeno le s časovno stisko, temveč tudi z našo željo, da bi pri izdelavi propagandnega materiala sodelovalo čim več ljudi z različnimi pogledi na vsebino in oblikovni izgled. Večina dela za pripravo propagandnih materialov je bilo opravljeno z lastnimi silami ob sodelovanju fotografa tov. Ede Primožiča, ki že vrsto kolekcij sodeluje z nami.

Ker smo — kot je že v navadi pri novi kolekciji — izdelali letos tudi stenski koledar z ambientom tapet nove kolekcije, je bila časovna stiska za pravočasno izdelavo koledarja največja.

Za predstavitev kolekcije smo pripravili prodajni katalog, op-

Z adaptacijo bivših stanovanj smo pridobili nove predstavitvene prostore

Uspešna prodaja tapet je v veliki meri odvisna od reklame, vendar ne toliko v smislu propagiranja samih tapet, saj se na podlagi reklam v časopisju ali po televiziji kupci ne odločajo za posamezne vzorce. Pomembna pa je seveda reklama blagovne znamke VETA, preko katere pa se potem kupci s pomočjo katalogov odločajo za posamezno vrsto oz. vzorec tapet. Pa tudi katalog tapetnih vzorcev je uporaben le za tiste, ki imajo dobro predstavbo in več izkušenj pri izbiri tapet. Za vse ostale pa je izbor dokaj problema-

tičen, še posebno pri številni izbiri vzorcev. Najučinkovitejša reklama je po dosedanjih izkušnjah na steni prikazana tapeta in to po možnosti v ambientu, ki je ljudem blizu.

Dosedanje izkušnje kažejo, da so se kupci raje odločali za tapete, ki so imele v katalogu priložen posnetek ambience, ali pa za tapete, ki so jih videli na steni pri znancih ali direktno pri proizvajalcu tapet. Ta dva razloga sta nas privedla na misel, da bi si uredili svoje lastne ateljeje za snemanje ambientov, hkrati pa bi služili kot predsta-

vitveni prostor za čimbolj verno predstavbo naših novih vzorcev ob predstavitvi kolekcije ali kadarkoli, ko se začuti potreba, pokazati vzorce čim večjemu številu poslovnih ljudi, ki naše tapete prodajajo. Običajno vsaka tapeta izgleda na steni lepša kot v katalogu in to, kar človek vidi, tudi lažje zavzeto reklamira in uspešno prodaja. Tak način predstavljanja novih tapet pa je še posebno pomemben ob startu kolekcije, saj so nam dosedanje izkušnje pokazale, da grede nekatere tapete na začetku slabo v promet; dogajalo se je celo,

da so kupci potem, ko so neko tapeto videli na steni, trdili, da je nimajo v katalogu, kar je seveda posledica pomanjkanja predstave.

Stari stanovanjski prostori ki so nam že doslej služili za snemanje ambientov, so bili v takem stanju, da sta bili samo dve možnosti: jih adaptirati ali zgradbo podreti. Odločili smo se za adaptacijo, kot si jo je zamislil arhitekt Pavel Vodopivec (GIP Gradis, TOZD Biro za projektiranje). Detajlnjša oprema in dekoracija prostorov pa je bila izvedena po idejah lastnih oblikovalcev.

Prostori so razdeljeni na glavni atelje, modri atelje, mali atelje, pogostitveno sobo, priročno kuhinjo, priročno skladišče, sanitarije in so estetsko in funkcionalno lepo rešeni ter predstavljajo za TOZD VETA oz. za Papirnico Vevče lepa pridobitev.

V novih ateljejih je že bilo posnetih vseh 12 ambientov za koledar VETA 1983, kakor tudi nadaljnjih 28 posnetkov za katalog VETA 83-84.

24. februarja letos pa bo v teh prostorih jugoslovanskim kupcem predstavljena nova kolekcija VETA 83-84. Podobne predstavitve kolekcije imajo tudi drugi jugoslovanski proizvajalci tapet; razlika je morda samo v tem, da se mi dvoletnih kolekcij strogo držimo in da smo si tudi zato pridobili pri kupcu zaupanje. Tak način dela zmanjšuje stroške in omogoča določeno strategijo prodaje nam in našim kupcem.

Priprava nove kolekcije zahteva od celotnega kolektiva veliko zagnanosti in odgovornosti, saj morajo biti tapete, ki so v katalogu, uspešno v prodaji dve leti.

Ateljejski prostori naj bi po predstavitvi kolekcije služili še naprej kot razstavniki prostorov za tapete in tudi kot razstavniki prostorov za slikarska dela članov naše likovne sekcije. Vevški likovniki — samorastniki bodo imeli ob predstavitvi kolekcije svojo razstavo, pozneje pa bi naj jim bili na razpolago nekateri prostori, kjer bi lahko pod vodstvom svojih mentorjev ali samostojno razvijali likovno samorastništvo.

I. B.

PRIKAZ PROIZVODNJE TAPET IN NAJUSPEŠNEJŠIH VZORCEV V 10-LETNEM OBDOBJU

PRODAJA VZORCEV TAPET IZ KOLEKCIJE VETA 81-82

remljen s posameznimi slikami ambientov, tako da bo slikovno predstavljenih skoraj četrtina vzorcev. Po dosedanjih izkušnjah lahko trdimo, da grede vzorci, ki imajo priloženo sliko ambience, bolje v prodajo.

Kar se tiče aktivnosti na področju ekonomske propagande po izidu kolekcije moram reči, da zelo zavisi od razmer na domačem trgu. V nasprotju s preteklimi leti pričakujemo v letošnjem letu na domačem trgu večjo ponudbo od povpraševanja. To je jasna posledica močno zmanjšane prodaje vseh jugoslovanskih

